

KÜRT “KİM”LİĞİ

İLERİ YAYINLARI

1. Baskı 2006

246 Sayfa

Prof. Dr. Şener Üşümezsoy

ARKA KAPAK

Kürtler kimdir sorusunun cevabını, Pankürdizmi savunan Izady'den bir alıntı ile ele alalım: “Kürtler Dımili, Bahdinani, Soran ve Goran gibi farklı kimlikler ile karşımıza çıkar. Bu farklı kimliklerin dilleri arasındaki ilişki, Fransızca ile İtalyanca arasındaki ilişki ya da daha kesin biçimde söylersek Fransızca ile Romence arasındaki ilişkiye benzer. Tıpkı Fransızca ve İtalyanca gibi artık aynı dilin lehçeleri olarak sınıflandırılmayacak kadar birbirlerinden kopuktur.”

Kürt kimliği ile bütünleştirilmesi hedeflenen gruplardan ‘Dımililer’ Kurmanclar tarafından “Zazalar” olarak adlandırılırlar. Dımililer Kurmanclardan “Herewere” olarak söz ederler. Buna karşılık Soranlar Kurmanclara “Zebabu” derler. Goranlar Soranlardan “Korkora” ve “Wawa” diye söz ederken, Soranlar Goranları “Maco Maco” olarak adlandırmaktadırlar.

Izady'den aldığımız bu bölümde görüldüğü gibi, Fransızca ve İtalyanca veya Fransızca ve Romence gibi birbirinden farklı dilleri konuşan grupların birbirlerine karşı hiç de dost olmadıkları, taktıkları lakaplardan anlaşılmaktadır.

Izady “Bunlar hiçbir zaman kendilerini Kürt, dillerini de Kürtçe olarak nitelendirmemişlerdir. Ta ki, yakın zamanda Kurmanc yüksek sınıfının kendilerini Kürt, dillerini de Kürtçe olarak nitelendirilmesini sağlayan aydınlar ve dışarıdakiler (Batılılar) tarafından teşvik edilinceye kadar...” diyerek Kürt isminin Batılılarca ileri sürüldüğünü bir “Kürt bilgini” olarak itiraf eder.

GİRİŞ

Avrasya bozkırındaki düzgün zeminde, kaypak zeminde bir uçtan diğer uca göçen mobil toplulukların kendi aralarında bir araya gelerek kabileler federasyonu ve erken devletler oluşturduğunu ve bunun ordalar biçiminde uluslaşmanın ilk adımı olarak karşımıza çıktığını gördük. Bu ordaların tarih boyunca Anadolu'ya, İran'a ve onun güneyindeki “Bereketli Hilal, Verimli Hilal” dediğimiz Mezopotamya'ya akınlar yaptığını gördük. Bunları basitçe incelediğimizde Hititlerin, Kimerlerin, Mitannilerin, Medlerin, Hunların, İskitlerin, Sakaların, Selçukluların, ondan sonra da Tatarların sürekli olarak bu uygar alanı zaptederek uygar alandaki toplumsal çelişkileri çözdüğünü ve toplumsal devrimlerle yeni toplumların geliştiğini gördük.

Bu süreçte etnik yapıların birbiri ardı ardına sürekli değiştiğini; kuzeyden gelen göçebe, barbar, kolektif aksiyonlu, kan- kardeş toplulukların oluşturdukları orda düzenli erken devletle mobilite ve aktivite nedeniyle daima yerleşik uygar toplulukları zapt ettiklerini ve buradaki etnileri kendilerine bağımlı serfler, köleler haline getirerek toplumsal formasyonlarını bozduğunu gördük. Bu süreçte etniler sürekli yenilenmekte ve eski etninin yerini hemen başka bir yeni etni almaktadır.

Kürt tarihini anlatan ilk kitap olduğu ileri sürülen Şerefhan'ın *Şerefname*'sinin aslında Osmanlı Devleti'nin Kızılbaş Türkmen grupları buradan sürebilmek için oluşturduğu bir sürecin tarihini yazdığını göreceğiz.

Şerefname'de Osmanlı'nın ideolojik yapısıyla uyumlu ve Osmanlı sultanlarının övgüsüne dayanan bir tarih söz konusudur. Gerçekte ise bu kitapta Kürt kavramı geçmemekte, Arapların, Abbasilerin, Emevilerin “Ekrad” dedikleri, Mezopotamya çevresindeki dağlık bölgelerde yaşayan göçebe halkların tarihi anlatılmaktaydı. Bu tarihi incelediğimiz zaman, buradaki toplulukların kökenlerinin doğal olarak Türkmen ve Arap olarak karşımıza çıkması tarihsel bir çelişki değil, Şerefhan'ın yazdığı

tarih kitabındaki somut gerçeklikten kaynaklanmaktadır. Bu anlamda Şerefhan, Arap ve Türkmenlerden farklı bir Kürt kimliğini değil, bu dönemde burada bulunan Şafii göçebe toplulukların tarihini yazmaktaydı ama bir Kürt devleti kurma çabasında olan Kürt tarih yazıcıları bu konuyu çarpıtarak ekseninden çıkarmıştır.

1920'lerde ise Nikitin ve Minorsky gibi tarih yazıcıların Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da Ermeni-Kürt devleti kurmak amacıyla bir tarih yazmaya çalıştıklarını görüyoruz. ... Aynı zamanda bu tezde Kürtlerin komünal yapıda topluluklar olduğu da vurgulanmaktaydı. Bu dönemde esas olan bir Ermeni devleti oluşturmaktı. Bu nedenle Kürtler konusundaki bir tarih yazımı ikincil önemli olarak kalmaktaydı. 70'li yıllarda Bois, Bruchen gibi tarihçiler tarafından yazılan tarih tezlerinde ise artık sorun, Kürtlerin bu bölgenin yerleşik halkı olduğunu ve 7000 yıldan beri bu bölgede olduklarını kanıtlamaktı. Daha önce Ermeniler için ileri sürülen bu tezler artık Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da bir Kürt devleti oluşturmak amacıyla Kürtler için kullanılmaktaydı.

2000'li yıllara gelindiği zaman ise Irak'taki Amerikan operasyonundan sonra gelişen tarih yazımında ise, Orta Kürdistan diyerek Musul-Kerkük bölgesini kapsayan Kuzey Irak, Güney Kürdistan diyerek petrol yataklarının devamı olan Luristan ve Bahtiyari bölgesi, Doğu Kürdistan diyerek İran, Batı Kürdistan olarak da Akdeniz'e ulaşmak için Suriye'den geçen bir bölgeyi kapsayan bir "Büyük Kürdistan" hedeflemektedir. Kuzey Kürdistan olarak Ermenistan ve Gürcistan ile bağlantı kuran coğrafi bir alan, Kuzeybatı Kürdistan olarak Doğu Anadolu, Uzak batı olarak da Toroslar'a yönelen bir Kürdistan stratejik süreçte hedeflenen alanlardır.

Etnik, süperetnos oluşum tarihini, uygarlık tarihiyle toplumların gelişim biçimi tarihi ile bir araya aldığımızda, Orta Asya'dan Anadolu'ya, İran'a ve Afganistan'a akınlar tarihi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu süreç, Türk olarak tanımlanan Hunlar ile değil, daha önce İskit gibi, Saka gibi, Med gibi, Kimer gibi Turan alanındaki komünal toplulukların akınları ile başlayan ve inkar edilemeyecek olan tarihsel bir olgudur.

"Kürt Tarih Tezi"ni Eleştirisel Okuma

Bugünkü Kürt topluluklarının dil bileşimine baktığımız zaman bütünüyle Farsi olduğu görülmektedir. Gorani, Kurmanci, Sorani gibi diller Tacikçe'ye yakın dillerdir.

Med toplulukları gibi Mitanni toplulukları da, Asurların, Babillerin, Hititlerin yazıtlarında vardır. Fakat bugün hiç kimse "biz Hititlerden geliyoruz, biz Babillilerden geliyoruz" veya "Asurlulardan geliyoruz" diye söyleyebilir mi? Süryanilerin "Asurlardan geliyoruz" demesi de, en az Kürt tezi kadar tutarsızlığı olan bir tezdur.

Hititlerin etnik olarak yeryüzünden kalkması tarihsel bir olgudur. Ortadoğu, Mezopotamya gibi uygarlıkların hiç durmadan sürekli bir şekilde değiştiği bir bölgeye Turan bölgesinden akınların sürdüğü bir dönemde etnik topluluklar çok kısa dönemde sönümlenmekte ve yeni etniler ortaya çıkmaktadır. Bu gerçeği göz önüne getirdiğimiz zaman, Aramilerden, Hurrilerden kalma Kürtlerin varlığını ileri sürmek, yalnız tarih bilimiyle değil, en basit düşünceyle bile çelişmektedir.

Asurluların, Babillilerin, Hititlerin kalmadığı günümüzde, Medlerden kalma Kürtlerin olduğunu savunmak da aynı çelişkidir. Bu noktada II. Kuşak dediğimiz Kürt tarihini yazan, esas olarak Rusya'nın görevli memurları olarak görev amacıyla bu bölgede bulunan Minorsky ve Nikitin, finalist bir tarih yazmayla görevli olarak, bir Kürt kimliği, Ermeni kimliği oluşturma amacıyla hareket etmişlerdir. ... Kendileri de inanmadıkları halde, güdümlü oldukları için burada Med kökünü ileri sürmektedirler.

Şerefname, Yavuz Sultan Selim'in Kızılbaş Türkmenleri ve Safevileri Çaldıran Savaşının ardından Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'dan kovduktan sonra bu bölgedeki Türkmen kabilelerini temizlemek için buraya Şafii Müslüman topluluklarını tımar ve zeametle düzenli olarak yerleştirme çabalarının sürdüğü bir dönemde, yani 16. yüzyılda yazılmış bir metindir. (*Şerefhan*)

Burada var olmalarının sebebi, Kızılbaş Türkmenlerin, Akkoyunluların, Karakoyunluların ve Safevilerin buradan uzaklaştırılması olduğu için, Şafii Müslüman kimlikleri ve Şafii Arap kimlikleri ön plana çıkarılmıştır. (*Şerefhan*)

Türkistan Hükümdarı, efsanevi hükümdar Oğuz Han soyundan gelen Buğduz'un (Oğuz Han Destanı'nda adı geçen bir Türk Beyidir) Kürt kökenli olması, başka bir ifadeyle Kürtlerin Türkistan kökenli olması altı çizilecek bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şerefhan'ın tarihinde Kürt devleti olarak bahsedilen Mervanoğulları Devleti'nin orijinal kaynağı olarak yazıldığı söylenen İbn'ül Ezrak'ın metninde Kürt sözü, başlıkta da, içeride de geçmemektedir. Bu metin, Emevi-Abbasi soyunun tarihini anlatmak için yazılmıştır.

Abul Farac Tarihi'ne göre, 1200'lü yıllarda Maade Dağlarından indiği ileri sürülen kabilenin kadınlarının çok eşi olduğu ileri sürülmektedir. Bu veri doğru tespit edildiğinde, 1200'lü yıllarda Maade Dağları'nda yaşayan ve Kürt olduğu ileri sürülen toplulukların anaerik aşamada, komünal toplumun en alt aşamasında, olduğu ortaya çıkmaktadır.

Selahaddin'in iktidarından sonra Kölemenler olarak bilinen Kıpçak ve Çerkez köleleri iktidara gelerek Memlûklular adını almışlardır.

İbni Haldun'un *Mukaddime'sinde* çok küçük bir bölümde bir cümle halinde Qurimiye Dağları'nda Kürtlerin var olduğunu yazmaktadır. Qurimiye, Zap Suyu'nun kuzeyindeki dağlık bir gruptur. İbni Haldun, coğrafya kitabı olarak 13. yüzyılda yazdığı *Mukaddime'de* Sudan'daki zencileri, kuzey enlemdeki Slavları anlattığı gibi, Uygur, Hazar, Alan, Yecüc Mecüc, İdil boyunda Peçenek, Pomak, Başkırt, Bulgar, Kuman, Kıpçak, Sogut, Guz, Türkeş, Kalaç gibi tüm Türk kabilelerini en ince ayrıntılarıyla Sibiry'a'dan Anadolu'ya kadar, Harzem'e kadar tekrar tekrar anlatmıştır. Kürtlerden ise ... Qurimiye'deki dağda bir Kürt bölgesi olarak bahsedilmekte ve bu anlamda esas olarak bir etnik kimlikten mi, yoksa Arapların metinde yazdığı gibi Ceber'deki göçerlerden mi bahsedildiği muğlak kalmaktadır.

Keza İbni Haldun Malatya'yı, Maraş'ı, Marre'yi Ermeni vilayeti olarak saymakta; El Cezire, Diyarbakır, Rakka, Harran, Suruç, Nusaybin, Amed gibi bölgeleri sayarken ise bunların hiçbirinde Kürtlerden bahsetmemektedir. Yani bu anlamda somut olan tarihi verilerden hareket ettiğimiz zaman, "Burası Kürt bölgesidir, o halde burada yaşamış bütün uygarlıklar Kürtlerindir ve dolayısıyla Kürtler bunların torunlarıdır" gibi Nikitin'in bile çok eleştirel bir biçimde baktığı tezler kimsenin ciddiye alabileceği tarih yazımı değildir.

Asurluların Babil'i zaptı, Mitannilerin Asur'u zaptı, Medlerin, Mitannilerin üzerine Perslerin gelmesiyle etnik bir homojenleşmeden sonra karşımıza bir Akameniş iktidarı ve Pers etnosu çıkmaktadır Ama Persler de ... Büyük İskender Makedonları da bunların üzerine gelmektedir.

Büyük İskender'in oluşturduğu Afganistan, Hindistan, İran ve Türkistan'dan hiçbir etni günümüze kalmamıştır. Keza MÖ VI. yüzyılda tarihten silinen Medlerin etnik olarak hayatta kalabildiğini düşünmek, tarih ve etnisitenin canlılığını bilmemektir.

Göktürkleri takip eden dönemde Selçuklu Türkmenleri girmiş, İran'ı ve Anadolu'yu Türkleştirmiş ve ismini Cohen'in de söylediği gibi "Türkia"ya çevirmiştir.

1000'li yıllardaki bu akından sonra Türkmenlerin iktidarı zayıfladığı zaman, doğuda Harzemler, batıda Rum Selçuklularının oluşturduğu noktada Araplar, Batı tarihçileri tarafından Moğol diye çevrilen ama Abul Farac'ın anlattığı gibi Tatarları ve Bayındır, Bayat gibi başlıca Türk kabilelerini Orta Asya'dan Anadolu'ya getirmişlerdir. ... Bu da yeni bir Türk etnisini bu bölgede oluşturmuştur. Keza Selçukluların iktidara gelmesi ile Araplardan alınan Diyarbakır bölgesi, Cezire bölgesi Selçuklu düzenine göre tertip edilerek Selçuklu yönetimi altına alınmıştır.

Selçuklulardan sonra İlhanlılar aynı bölgeyi 100 yıl boyunca aynı tarzda yönetmiştir. İlhanlılardan sonra Abul Farac tarihinde Akhun ve Karahun kabileleri olarak geçen Karakoyunlu ve Akkoyunlu kabileleri

gelmiştir. Bunlardan meşhur Akkoyunlu Uzun Hasan'ın başkenti ve sarayı Diyarbakır'da yer almaktadır. Ve Akkoyunluların döneminden hemen sonra Timur burayı zapt etmiş, Timur'un buradaki egemenliğinin sona ermesinden sonra yeniden Akkoyunlular egemen olmuş ve Akkoyunluların yıkılmasından sonra da Safeviler bu bölgeye egemen olmuşlardır.

İran ve Doğu Anadolu bölgelerinin tamamı Türkmen kabilesi olan Akkoyunluların egemenliğindedir. Daha sonra bu bölgede Safeviler iktidar olmuştur. Yavuz Sultan Selim, Şah İsmail'i Çaldıran'da yendikten sonra Uzun Hasan'ın Diyarbakır'daki sarayı Tebriz'e taşınmış ve ülke Tebriz'den idare edilirken Diyarbakır Valilik durumuna gelmiştir.

Kürt tarih yazıcılarının söylediğinin aksine, Osmanlı buradaki Kürt Beylerini resmi olarak tanımak zorunda kaldığı için değil, tam tersi burada varlığını sürdüren Türkmen Beyliklerinin ve kabilelerinin bu bölgeden sürülebilmesi için bu bölgeye yerleştirilen göçebe Kürt aşiretlerinin kayıt altına alınmasını amaçlamaktadır. Keza Doğu Anadolu'daki bir çok Kürt kabilesi (Zilanlar) buldukları bölgeye, Van kuzeyine Sultan Selim'in döneminde yerleştirilmiştir. Bu yerleştirme, Şah İsmail'in Türkmen kabilelerinin bu bölgeye geri dönüp yerleşmelerini engellemeyi amaçlamaktadır. Bu süreçte Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da kalan Türkmenler kimliklerini değiştirerek Kürt kimliği ile varlıklarını sürdürmüşler ve Kürtleşmişlerdir.

Yine Tori'den aldığımız kaynaklarda Türkmen Ustaç Bey'in kovulmasından sonra Diyarbakır'ın taksiminin daha da detaylandırılmış olduğunu görmekteyiz. Buna göre Diyarbakır şu sancaklara ayrılmıştır: Amid, Kemah, Harput, Arapkir, Ergani, İspir, Bayburt, Kiğı. Aynı zamanda Diyarbakır Beylerbeyliği'ne bağlı 28 sancak oluşturulmuştur ... Bunların Beyleri ve bu Beylerin oluşturdukları araziler deftere yazılarak Osmanlı'nın vergi topladığı timarlar olarak ortaya çıkmıştır. Bir başka ifade ile Kurmanc etnik oluşumunun başlangıcı olarak, ilkel komünal toplulukların Osmanlı feodal düzenine göre yerleştirilmesini alabiliriz.

Sanıldığı gibi Osmanlı, Kürt Beylerinin varlığını kabul etmiş değildir. Tam tersine, Kızılbaş Türkmenlerin bu bölgeden çıkarılması için bu bölgeye Şafii Müslümanlar yerleştirilmiştir. Kızılbaş Türkmenler katliamlar ile bu bölgeden uzaklaştırılırken, Osmanlılar tarafından Kürt etnisi dediğimiz yapı bu bölgede oluşturulmaya başlanmıştır. Daha evvel Arap kökenden gelen topluluklar Osmanlı tarafından Müslüman olarak deftere yazılmış ve bu anlamda Türkmen olmanın Kızılbaş olmayla eşit olduğu noktada İdris Bitlisi'nin ve Şerefhan'ın tarihinde kaleme aldığı gibi bölgeden Türkmenlerin tasfiyesini amaçlayan bir yapılanma ortaya çıkmıştır. Bu da bize göstermektedir ki "Burası Kürt bölgesiydi ve burada yaşayan topluluklar Kürt'tü" tezinin bir temel dayanağı bulunmamaktadır. Keza Şerefhan bile Diyarbakır'ı, Meyyafarkin'ı Kürdistan içinde saymaz.

"Kürtler Cinlerin Çocuklarıdır"

Kürt sözcüğü, bu bölgede göçer çoban kabileleri ifade eder. Arapça "Ekrad" sözcüğünden gelir. Bu veriler yorumlandığında, Kürt toplumsal yapısının farklı etniler, farklı statü ve sınıflar şeklinde bir araya gelişini anlamlandırabiliriz.

Çünkü Kurmanc olgusu Şerefhan'dan sonra, yani Osmanlı'nın Kızılbaşları buradan çıkarmasından sonra ortaya çıkmıştır. Keza Karakoyunlu Beyliği içinde yer alan Musul bölgesindeki bazı Kürt kabileleri ile Karakoyunlular buraya yerleşmiştir. Bu Kürt kabileleri de İlhanlıların önünden kaçan Bayat boyları ile gelen kabilelerdir. Burada da dil, 18. yüzyılda geçen Sorani olmuştur. Ve bu anlamda Kurmanclarla Soranlar birbirleri ile anlaşamamaktadırlar.

Kürt Tarih Çarpıtması Devam Ediyor

Tanrı ismi toplulukların kültürel kökeninde önemlidir. Arapların Allah ismine rağmen, Kürtlerin, Türkmenlerin ve Tatarların Huday-Khuday ismini otantik olarak kullanması önemlidir. Keza bugün Soranlar Kadiri, Kurmanclar ise Nakşibendi tarikatlarındandır. Geçmişte Kadiri olan Kurmanclar günümüzde Nakşibendi olmuştur. (*Bulut*).

Nakşibendilik Orta Asya'da yayılmış, Bahaddin Nakşibendi'nin sufi yoludur (*Togan*). Kafkasya ve İran'a Türkistan kabileleri ile yayılmıştır. Bu olgu da, Kürt Beylerinin Türkistan ile ilişkisine işaret eder. Diğer

taftan Kurmanç-Goran farklılaşmasının dilsel, dinsel, etnisel, sınıfsal karşıtlığı, Kürt etnileri farklılığından çok, fetheden ile fethedilen olarak bir araya gelen iki kimliğin aynı süreçte farklı gelişimleridir.

Türkmenler ve Kürtler birbirlerini yok eden antagonist topluluklardır.

Bunlarda kullanılan Zaza dilinin, yani Gorani'nin nedeni, Harzemşahlar'da hem Türkçe hem Gorani kullanılmasıdır. Zazaca'yı Türkmen olduklarını saklamak ve katledilmelerini önlemek için kullanmışlardır. Ama gerek dinsel ayinlerinde gerek ozanlarının şiirlerinde Türkçe kullanmışlardır. Bu iki dillilik Türk toplulukları içinde hep söz konusu olmuştur. Keza tüm Alevi ozanların da şiirleri Türkçe'dir.

Etnik yapıya baktığımız zaman Kürtlerin İranlı, Fars, Türk ve hatta Ermenilerden oluşmuş bir topluluk olduğunu Nikitin söylemektedir. Diğer taraftan da dil olarak Gorani, Helvani, Zazaki gibi dillerin Orta İran'da ve kuzeydeki topluluklar içinde yer alan, ama Türkiye'ye Cengiz Han döneminde geldiğini gördüğümüz topluluklarda olduğunu görmekteyiz.

Yüzyılın başındaki Wilsonculuk, tarihsel ulusal devletlerin yani Marx'ın deyimiyle büyük uluslar olan Türklerin, Rusların parçalanmasını sağlayan, küçük ulusları yaratan bir tavidir. İdeolojik olan bu yaklaşımın, bir etni oluşturmak, hedef seçilen bölgeyle o etniyi özleştirmek ve orada bir devleti oluşturmak çabasının ürünü olduğu görülmektedir. Batılı devletlerin bu tarzdaki çabasının nedenleri nedir, Kürdoloji enstitülerinin son dönemlerdeki ciddiyetten uzak ama ciddi gibi gösterilmeye çalışılan bu çabalarının nedenleri nedir sorusunun yanıtını Hobsbawm'dan alalım: *"Tarih de milliyetçi, etnik, şeriatçı ideolojilerin hammaddesidir. Geçmiş bu ideolojilerin belki de asıl ögesidir. Eğer amaca uygun bir geçmiş yoksa her zaman yeniden icat edilmelidir."*

Eric Hobsbawm'ın söyledikleri, Kürt tarihi yaratımının bugünkü gerekçelerini vermektedir. Yani ebediliği olmadığı gibi tarihsel bir tabanı da yoktur. Ama bugün yaratılmak istenen bir fenomen için geçmiş arama çabasının olduğunu görüyoruz. Etnik milliyetçiliğin yaratılması için ideolojik bir tarih yaratmak ve fenomen olan bir tarihi oluşturmak, olmuyorsa zorla oluşturmak gibi bir olgu söz konusudur. 1000 yıldan beri kesintisiz Türk yönetiminde olan İran, Türkiye ve Türkistan'da bir dizi yeni etni yaratılması çabasını da bundan dolayı görmekteyiz.

Ve bu sürece bakıldığında zaman Kürt etnisi dediğimiz gruplar, Türkmenlerin Anadolu'ya girmesiyle burada var olan İran unsurlarını kendi yapılarına almalayla oluşmuş bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Egemen soylular, gulam askerler, Goran köylüler olarak biçimlendirilen bu üçlü yapıyı, Kürtleri Kurmanclar ve Goranlar diye ayırma çabaları izleyecektir.

Aslında Kurmanclar ve Goranlar diye bir ayırım yoktur. Tersine, Kurmanclar Osmanlı'nın oluşturduğu bir etnidir. Büyük olasılıkla da Ermenice bir sözcükten o dönemde üretilmiş bir yapıdır. Şah İsmail'e karşı kullanılan Kurmanclar, komünal yapının Osmanlı aristokrasisi tarafından feodalleştirilmesidir.

Bu yapılar komünal yapıdaki topluluklar üzerinedir. Emir ve Bey aşiretler üstü merkezi yapının temsilcisidir ve feodaller zamanla Kürtleşmişlerdir. (Nikitin)

Diğer taraftan tarihi gelişimi esas aldığımız zaman, komünal yapıların oluşturduğu kuzeyli Kürtler ile yani çoban halindeki Bitlis ve bunun kuzeyi Kürtlerle, Diyarbakır, Silvan, Urfa ve Mardin'de yaşayan toprağa yerleşmiş feodal yapılar arasında tarihsel bir bütünlük de yoktur. Çünkü güney, tamamen feodalleşmiş, toprağa yerleşmiş, ağalardan oluşmuş yapıdadır. Ama diğer taraftan, Nikitin'in de söylediği gibi Kürtler komünal yapıya aşamamış haldedir. Ve Kürtlerin ilk defa feodal yapıya geçişini Yavuz Sultan Selim'in İdris Bitlisi'ye gönderdiği fermanla detaylarıyla görmekteyiz. Fermanla bu bölgedeki bütün tımar dağılımlarını elinde tutan ve bölgenin gelirini, vergilerini toplayan Diyarbakır Beylerbeyini görmekteyiz. Ve bu Diyarbakır Beylerbeyi İran sınırından Musul'a kadar kalan bütün bölgedeki eyaletlerden vergileri toplayarak bu ilkel komünal durumda bulunan yapıları feodal bir yapıya dönüştürmüştür. Bu, komünal yapıdaki Kürtlerin içsel bir gelişmeyle kendi kendilerine feodal yapıya geçişi değil, Osmanlı ve ondan evvelki Selçuklu Türklerinin tarihsel devrimi ile olmuştur. Yani Osmanlı ve Selçuklu Türkleri oradaki yerleşik alanı zaptederek kendi yapılarının rönesansını oluşturmuşlardır. Yapılan Türk akınları, oradaki yerleşikleri culduk-reaya haline getirerek feodalleşmelerini sağlamıştır. Yoksa Kürtlerin aktör olduğu bir gelişmeyi tarih boyunca görmemekteyiz.

Şerefhan, Kürtlüğü Müslüman kimliğiyle ortaya çıkarmakta ve yazdığı kitapta Arapların tarihini anlatmaktadırlar. Yani bize Şerefname'de Kürt tarihi diye Arapların tarihi anlatılmaktadır.

Daha sonraki Kürt tarihi döneminde Safevilerin, Akkoyunluların, Karakoyunluların savaşları, ondan sonra da Kaçarların tarihi anlatılmaktadır. Ve böylelikle on binlerce sayfa da yazılsa esas olarak Kürtlerin aktör olarak var olabildiği tek bir tarih söz konusu değildir.

Bu boyutuyla bakıldığı zaman Kürt tarihi olarak anlatılabilecek Kürtlerin oluşturduğu bir devlet, Kürtlerin oluşturduğu bir aktivite, bir kolektif aksiyon söz konusu değildir. Buna en tipik örnek olarak bugün Kürtlerin başkent olarak ileri sürdükleri Diyarbakır'ı gösterebiliriz. 1500'lü yıllarda Türkmenlerden alınması için Yavuz'un Kürt denilen unsurlara "Gidin orayı alın:" dediği zaman "Biz alamayız. Siz alın bize verin." konumunda kalmışlardır. Bu da göstermektedir ki, bu kabilelerin kolektif bir aksiyonu tarih boyunca olmamıştır. Ne bundan önce ne bundan sonra görülmüş bir olay değildir. Ve bu da Nikitin'in açıkça söylediği "Kürtler ilkel komünal yapıda bir topluluktur, komünal yapıdan çıkmadıkça ulus devlet olamaz." tezini doğrulamaktadır.

Ama bugünkü Kürdoloji Enstitüleri, Kürtlerin prensleri, kralları ve hanedanları olduğunu ileri sürerek, kabile yerine klan sözcüğünü kullanarak bunu sağlayabileceklerini düşünmekte ve hatta bir taraftan kimliklerinin, kökenlerinin, dillerinin ne olduğu bilinmeyen Hurilerin Kürt olduğunu söylerken, Hint-Avrupa dili konuştukları ve Aryen olduğunu söyledikleri Medlerin, Mitannilerin de Kürt olduğunu söyleyerek kendi içlerinde çelişkili bir duruma düşmektedirler. Farısların egemen olduğu yerde Kürtçe'nin Farsça'dan başka bir biçim olmadığı gerçeğinin ortaya çıkması karşısında bütün söylediklerinin bilimsel olmadığı noktasına gelmektedirler.

Yeni Kürt tezlerine göre, bütün Anadolu'nun antik tarihini Kürtler oluşturmaktadır. Romalılar Kürtleri bu bölgeden sürdüklerinden, Türkmenler Anadolu'ya geldiği zaman Kürtleri orada bulamamışlardır. Kürtlerin olmaması nedeniyle Selçuklular Anadolu'ya rahatça girmiştir. Izady'nin şu itirafı Antik tarih tezini bütünüyle çürütür: *"Bizanslıların boşaltılan bölgelere yeniden nüfus yerleştirme girişimlerine rağmen yüz yıldan daha az bir süre sonra Malazgirt Savaşı'nın ardından büyük bir Türki göçebe seli Anadolu'ya girdiğinde söz konusu bölgeler neredeyse tümüyle boştu; Türki göçebeler Bizanslıların boşalttığı bölgeleri neredeyse hiçbir direnişle karşılaşmadan çabucak kendi denetimleri altına aldılar. Ermeni yerleşimciler ancak Yukarı Ceyhan ve Seyhan Nehirlerinde Zeytun dolaylarındaki Kilikya yaylalarına çekilebilirken, Aramiler kırsal bölgeyi, geldikleri zamanki gibi boş bırakıp bölge şehirlerine (örneğin Adıyaman, Antep, Urfa) çekilerek büyük ölçüde ortadan kaybolmuşlardı. Kendilerine dokunulmayan daha önceki Kürt sakinler doğal olarak işgale karşı direnecek ve bölge, orada olağanüstü çoğalarak en sonunda Bizans Devleti'ni ele geçiren bu göçebeler için kolay lokma olmayacaktı. Kürtler yüzlerce yıl süren ayrılıktan sonra ancak şimdi barışçıl ve organik bir şekilde bu bölgelere yerleşmeye başlıyorlar."*

Ermenileri, Gürcüleri ve Nasturiler gibi unsurları Kürtler dışında tutan ikinci kuşak tarihçilerin yerini, *"Süryaniler de Kürt'tü, Kapadokya da Kürt'tü, Ermeniler de Kürt'tü"* deme noktasına gelmekte olan bugünkü kuşak tarihçiler almaktadır." (Izady)

"Bizanslılar kısa bir süre içinde neredeyse tamamen Kürt olan ve Hristiyan olmayan nüfusunu acımasızca göç ettirmeye ve katletmeye giriştiler. Bizanslılar Fırat'ın batısındaki bölgelerde, Yukarı Kızılırmak havzasında ve Doğu Toroslar'da, Commanege, Kapadokya, Doğu Pontus ve bir ölçüde Cezire bölgelerinin antik dönem Kürt sakinlerini köklerinden sökmeyi başarmışlardı. Bizanslılar onların yerine, İmparator Nicephorus Phocas döneminden başlayarak Eski Kürt topraklarına Hristiyan Aramileri ve Ermenileri yerleştirmek gibi bir program başlatmışlardı." (Izady)

Etni canlı bir olgudur. Uygarlıkların, devletlerin, halkların sürekli yok olması gibi yeniden doğması da bir olgudur.

Keza, Kürtlerin kadim tarihsel başkenti olduğu ileri sürülen Diyarbakır'ın 16. yüzyılda bile Türkmen şehri olduğu, Akkoyunlulara başkentlik yaptığı, İlhanlılar ve Selçukluların bir şehri olduğu gerçeği göz ardı edilir.

III. Kuşak yazarlar Medlerden de geri gider, kökeni ve dilini bilmedikleri Hurrilerin, Guttilerin Kürt olduğunu, Avrupalıların, Avrupa'ya göçen bu ilk Kürtlerin torunları olduğunu, geride kalanların ise günümüz Kürtlerini oluşturduğunu yazarlar.

Tarih atlasını önüne alıp Kürdistan olduğunu varsaydıkları coğrafyada tarih boyunca yer almış devletlerin Kürt Devleti olduğunu yazarlar. Ama bu devletlerin dilini de, etnik bileşimlerini de bilmeksizin Kürt sayarlar. Oysa günümüze kalmış ne bir Kürt parası, ne bir Kürt yazılı anıtı, ne de Kürtçe bir alfabenin olmayışını sorgulamazlar.

Kaldı ki Kürtlerin antropolojik olarak ilkel komünal yapılarını geçen yüzyılda bile koruduğu Minorsky tarafından belirtildiği halde, Kommenega Hanedanlığı'nın, Ermeni Hanedanlığı'nın ve Süryanilerin Kürt olduğu şeklinde bir tez ileri sürerler. Daha sonra tüm antik tarihin ve bu hanedanların tarihini Kürt tarihi olarak yazarlar. Safevilerin Kürt olduğunu, Kaçarların Kürt olduğunu yazacak kadar tarihten koparlar. Kürt'le hiçbir ilgisi olmayan etnilerin, devletlerin, ulusların, uygarlıkların tarihini anlatan binlerce sayfalık çarpıtılmış tarih, Kürt tarih yazımı olamaz.

Ekrad Kimliği

Yavuz Sultan Selim'in örgütlediği ve günümüzde Kurmanc ve Soran kimliği ile öne çıkan toplulukların Sultan Selim öncesi kimlikleri nelerdir?

Izady'nin vurguladığı gibi Doğu Anadolu'daki Abbasiler sonrası tüm Müslümanlar, Ekradlar Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan Romalılar tarafından sürülmüştür. Ermenistan bölgesinde 16. yüzyılda Sorani dilinin ve Kurmancinin yayılım aşamalarını Izady'nin haritalarında gördüğümüzde, Urumiye Gölü ve Van Gölü arasında 12. yüzyılda yer almaya başlayan Kurmancların 13. ve 14. yüzyılda Bitlis'e doğru göç ettiğini, 15, 16 ve 17. yüzyılda ise Güneydoğu Anadolu'ya uzandığını görmekteyiz. Bu yayılım ile Selçuklunun Anadolu'yu Bizanslılardan alması sürecinde bu bölgeye yerleşen Türkmen kabilelerle beraber Kurmancların bu bölgede görülmeye başlaması anlamlı bir beraberliği gösterir. Akkoyunlular ve Karakoyunlular döneminde Anadolu'ya doğru ilerleme göze çarpar. Keza Yavuz sonrası 16. yüzyılda Güneydoğu Anadolu'ya ilerlediklerini görmekteyiz. Bu boyutuyla bakıldığında Kurmancların bu bölgede görülme dönemi ve dilinin gelişmesi ile Türklerin bu bölgede yerleşmesi arasında birebir ilişki vardır. Bu ilişki de Türkmenlerle birlikte Anadolu'ya gelmiş, daha sonra Osmanlılar tarafından Müslüman olduğu için korunmuş olan bir etnin gelişimi tarihini Izady'nin dil yayılım haritasında Kurmanci ve Sorani'nin yayılımını görmekteyiz. ... Bu kabilelerin Kızılbaş oldukları için bölgeden çıkarılmasından sonra bu bölgeye, dağlık bölgeden gelen Kurmancların, Soranların yerleştirildiğini ve bunların dilinin geliştiğini görmekteyiz. Bu dilin de Sultan Murat'ın Bağdat'ı almasıyla birlikte gelişmeye başladığını görmekteyiz.

Bu haritaya bakıldığında Osmanlının bu bölgedeki egemenliği süresince Müslüman bir etniyi geliştirmesi sürecini açıkça görmekteyiz.

Sahte Belge İle Tarih Yazımı

Kürtlerin Aryen olduğu iddiası ile ortaya çıkan Kürt tarih yazıcıları, Aryenlerin dinlerinin Zerdüş olduğu hareketle, Kürtlerin İslam öncesi dinlerinin Zerdüş olduğunu ileri sürerler.

Kürtlerin Musul'dan tehciri konusundaki uydurma hikaye, günümüzdeki Kürt hareketinin Musul'u ve Kerkük'ü işgali için yoktan var edilmiş, uydurulmuş bir tarihtir. Gerçekte ise Kürtler, Kuzey Irak'ta ilk kez Karakoyunlu Türkmenleri ile birlikte 14. yüzyılda görülür. ... Soranlar Sultan Murat'ın Bağdat'ı Safevi Türkmenlerinden alması ile bu bölgeye yerleşmiş ve gelişmişlerdir.

Somut Verilerle Tarih Yazımı

Kurmanc ve Soran kimliği gelişimi öncesi, yani Abbasiler döneminde "Ekrad dediğimiz kabileler kimlerdir?" sorusunu açıklıkla tartıştığımızda burada Goran, Lur, Kelhur, gibi İranileri görmekteyiz. Goranlar Kürtler tarafından Yezitler, Yezdaniler olarak dışlanmış İranî bir topluluktur. Kurmanc kabileler tarafından reaya olarak köleleştirilmiş toprağa yerleşik gruplardır. Bu anlamda Kurmancların soylu

aşirler olarak üst tabaka şeklinde bu topluluklar üzerine yerleşmesi, Kurmanc Beylerinin kökenlerinin de Türkmen veya Arap olması olgusunu karşımıza çıkarır.

Yezdani ya da Alevi Türkmenler olarak Doğu Anadolu'da gördüğümüz Zazalar, esas olarak Harzemşahların, Selçukluların, Akkoyunluların Anadolu'ya gelmesiyle Anadolu'da göçkürler. Doğu Anadolu ve Irak'taki göçebe aşiretler Akkoyunlu Hanlığı'na dönüşerek Osmanlı'yla rekabet eden bir imparatorluk oluşmuştur. Osmanlı'yla savaşa giren Akkoyunlu Uzun Hasan'ın savaşı kaybetmesi sonrası başkent, Diyarbakır'dan Tebriz'e taşınmıştır. Şah İsmail'in Türkmenlere dayanarak bu bölgede egemenlik kurması, Yavuz'la Şah İsmail arasında bölgedeki ticareti kontrol etmek ve dünya ticaret sisteminde egemenlik için önemli bir çatışma noktası oluşturmuştur. ... Kürt tarih yazıcıları ise buradan ileri giderek Safevileri de Kürt devleti olarak tanımlamak gibi bir saçmalığa düşmektedir. Bu tutarsızlığın temel nedeni de Şafii Kurmancların Kızılbaş Safevileri bu bölgeden çıkartmak ve Anadolu'daki egemenliklerine son vermek ereği ile Osmanlı tarafından bu bölgeye yerleştirmiş olmaları gerçeğini gizleme çabasıdır.

Açıkça bilinmektedir ki, Safeviler Türkmenliğin en açık konumlarından birini oluşturmaktadırlar. Dinsel olarak da baktığımız zaman Safevilerin Kızılbaşlaşması ile Alevi Türklerinin Kızılbaşlaşması aynı sürece denk düşmektedir. Akkoyunlu'da Sünni olan Türkmen Beylikleri ve Zazalar Şah İsmail'le beraber Kızılbaşlığa geçmişlerdir. Buna karşılık Yezidi olan bazı Kürt kabileleri (Goraniler gibi) Osmanlı'yla beraber Sünniliğe daha doğrusu Şafiiliğe geçmiştir.

İmamı Şafii'nin ideolojisi 9. ve 10. yüzyılda İmam Hanefi'yle beraber ortaya çıkmasına karşılık, gelişimini Selçuklu veziri Nizam-ül Mülk'ün Şafii olmasıyla sağlamıştır. Nizam-ül Mülk Şafii medreseler açarak Şafii mezhebinin gelişmesini ve daha fazla yaygınlaşmasını sağlamıştır. Bu da göstermektedir ki güneydoğudaki Şafii Kurmanc kabilelerin kökeni İran'dan gelmektedir. İran'daki bu kabileler Türkmenlerle beraber sürüklenerek Anadolu'ya gelmişlerdir. Selçuklular sonrası Anadolu'ya gelen Türkmen kabilelerin Şafii kimliğinin ön plana çıkmış olması ve bu kabilelerin Şafii oldukları için Yavuz tarafından Kızılbaşlara karşı kullanılması etnik yapılarının gelişmesine yol açmıştır.

Keza Gorani olarak gördüğümüz Lorlara geçen, oradan da Lok ve Lorlara geçen eski Pahlevi dili konuşan gruplar ile yeni Farsî dili Tacikçe'yi konuşan Kurmanc ve Soranlar aynı Tacikler gibi İran'ı zapt etmesinden sonra eski Farsça'nın değişerek yerine geçen yeni Farsça'nın konuşulduğu topluluklardır. Bu dil Türkistan'da Tacikçe'dir, Afganistan'da Tacikçe'dir ama İran'da ve Anadolu'da Kurmancî ve Sorani olarak gelişmiştir. Bu haliyle bakıldığı zaman yeni Farsça'nın dilleri olarak Orta Farsça İran'da, Tacikçe Afganistan, Horasan ve Orta Asya'da, Kurmancî Güneydoğu Anadolu'da Sorani ise Kuzey Irak'ta gelişmiştir. Kürtlük ile bağlantısı olmayan, eski sönmölenen İrani topluluklar olarak tanımlanan Goraniler ise diğer Kürt gruplar tarafından reddedilmektedir.

Toplum Bilimlerinin Gelişimi ve Tarihi Devrimler

Şafii-Yezit ilişkisi efendi-köle ilişkisi biçiminde Süleymaniye ve güneyinde devam eden bir ilişkidir. Bu ilişkiye bakıldığı zaman Kurmanclar-Dimililer, Soranlar-Goranlar şeklinde ikili bir toplumsal formasyon oluşmuştur. Arapların İran'ı işgali ile yeni Farsça, Tacikçe olarak ortaya çıkmış, Kurmancî ve Soranice yeni bir dil olarak Osmanlı döneminde gelişmiştir.

Kürt Kimliği, Millet ve Milliyet

Gerçekte Kürtler millet, milliyet aşamasına hiçbir zaman ulaşamamış, Türk süperetnosu içinde kalıntı kimera etniler olarak varlığını sürdürmüştür. Bir grup ise Osmanlı'nın onlara sağladığı imkanlar ile Kurmanc ve Soran olarak gelişmiştir. Goranların ve Dimililerin kalıntı kimlikleri yok olup tükenirken, Kurmanclar ve Soranlar kendilerine sağlanan olanaklarla kimliklerini geliştirmişlerdir.

Türk Kimliği Bir Süperetnostur

Arapların kullandığı Ekrad sözcüğü de esas olarak Kürt etnik kimliğini değil dağlık bölgedeki "El Cebel" göçebeleri tanımlamaktadır. Bir anlamda Araplaşmış Farslıları temsil etmektedir.

Türkmenlerle beraber gelmiş olan Farsî dil konuşan egemen gruplar (aşirler), Akkoyunlu Hanlığı'nda federasyonlar içinde açıkça görölen İrani etniler yerli bir yapı olmayıp Anadolu'ya ve İran'a Türklerle birlikte gelmişlerdir. Keza benzer şekilde Kürt tarihçiler "Kürtler buranın yerli ırkıydı, etnisiydi." derken

aynı çelişkiye düşmektedir. ... Kürt tarihçilerinin ata olarak gördükleri Hurriler ve Gutiler fetihçi Mitanniler tarafından köleleştirilmişlerdir.

Bu açıdan bakıldığı zaman bölgede yerleşik devamlı bir etni, bırakınız 7000 yılı 700 yıl bile kalamamaktadır. Bunların sebebi açlık, katliam, mikrop, salgın hastalıklar, kılıç ve oktur. Zapteden kabile zapt edileni ya topluca öldürür ya topluca köle yapar. Köle yaptığında da hadım ederek o ırkın etnik olarak varlığını sürdürmesine izin vermez.

Diğer taraftan tarih boyunca bu bölgedeki açlıklar yaygın bir olaydır. Günümüzde bile bu bölgedeki insanlar açlıktan kınılmaktadır. Tapınaklar açlık düzenini korumak için tahıl deposu olarak kurulmuştur. Günümüzdeki dinsel grupların yardımı da dinsel oruçlarda bu eski tapınaklardan yetersiz gıda stokunun kullanımını düzenleyen kurallardan gelmektedir.

Bu sürece tarihsel devrim açısından bakıldığı zaman Kürt olduğu ileri sürülen topluluklardaki komünal yapının feodalleşmesi de içsel bir dinamikle olmayıp aynı şekilde Osmanlı'nın bu bölgedeki kurduğu düzenle sağlanmıştır.

Tarihsel olarak bu bölgede var olan krallıklarla, hanedanlıklarla bugünkü Kürt kabilelerinin ilişkisini kurmak, 7000 yıldan 5000 yıldan bu yana hiçbir değişiklik olmamış gibi bunları bulmaya çalışmak tarihsel bir çalışma olmayıp politikadan başka bir şey değildir. ... Tarih yazımına baktığımızda özet olarak Kürt diye bir kimlik olmadığını ama Türk süperetnosu içinde Türkmenlerle gelmiş Orta Asyalı-İrani topluluklar olduğunu görmekteyiz. ... İslam olgusunun bütünleyici rolü Arap süperetnosunun oluşumunda olmuştur. Türk süperetnosunun önünde ise bir engel oluşturmuştur. Sünni ve Alevi bölünmesi Türklüğü, İran-Doğu Anadolu Türklüğü ve Osmanlı Türklüğü olarak ikiye bölmüştür. Keza Türkistan Türklüğü ile İran Türklüğü Sünni-Şii ayrımı ile bölünmüştür.

Tarih Tezi ve Kürt Tezinin Eleştirisi

Kürt tarih tezi aslında teritoryal ulus yaratma projesinde ulusun önemli ögesi olan etni, dil, din yerelliği, esas olarak da tarih yazımıdır.

Vulgar (kaba) bir yorumla, "*uluslar 20. yüzyılda kapitalizm ile birlikte ortaya çıkmış, ulusal pazarlar için oluşmuş birliklerdir*" tezini eleştiren Antony Smith, aslında ulusların etnik kökeninin tarihsel bir süreç içinden geldiğini ve ulusların tarihin bir süreci olarak karşımıza çıktığını vurgulamaktadır. Bu anlamda tarihi materyalist bir yorumla baktığımız zaman Marx'ın da vurguladığı gibi gerçekten tarihsel uluslar vardır. Bu uluslar Türk, Arap, Alman ve Fransız ulusu gibi tarihsel süreçlerin sonucu olarak karşımıza çıkmıştır. Bu anlamda da tarihi büyük uluslar, etnik kökenlerindeki homojenleşme ve bütünleşme dillerindeki bütünleşme, kültürel ve dinsel bütünleşme ile bir coğrafi bölgedeki kalıcılıkları ile tarihsel süreçte oluşurlar.

Daha sonra binlerce etnili dünya sistemine göre büyük ulusların parçalanması amacına giden Wilson prensipleri uyarınca etnilerden ulusçuklar ve devletçikler oluşturma politikası gündeme gelmiştir. Bu boyutu ile bakıldığında bu etnilerden devletçikler oluşturma politikası nedeniyle çarpıtılmış, yapay tarih kullanılmıştır.

Bu anlamda örnek olarak Tacik ulusu yaratan Stalin, Taciklere, Taciklerle hiçbir ilgisi olmayan Samani Devleti'nin tarihini Tacik tarihi olarak esas aldırılmıştır. Benzer şekilde Özbeklerin tarihini Altınordu-Çağatay Tatarlarından koparmak için Timur temelli bir tarih almış ve Türk tarih bütününden koparma yolunda ilerlemiştir. Kazaklar, tarihi kökleri olan Altınordu Tatarlarından koparılmaya çalışılmış, Azerilere kökleri olan Selçuklulardan, İlhanlılardan, Çağataylardan, Akkoyunlardan, Safevilerden, Afşarlardan ve Kaçarlardan kopuk, Türk tarihi bütünlüğünden ve kesiksiz tarihsel bütünlüğünden ayrı yapay bir Azeri ulusu oluşturulmaya çalışılmıştır.

1000 yıldan beri Türkleşmiş bir bölge olan İran içinden bir Fars devleti çıkarabilmek için Sasani öncesi bir Fars kimliğinin diriltilmesi çabasıyla bir tarih yaratımına girilmiştir. Bunun ilk adımı Türk isminin yerine Azeri isminin ön plana çıkarılması olmuştur. Bu boyutuyla bakıldığında günümüzde İran Türklüğünün bir parçasını oluşturan Azerbaycan Türklerinden Azerbaycan ulusu gibi ayrı bir ulus yaratılması çabası bu tip yapay tarih yaratımına bir örnektir. Azerbaycan tarihi Türkmenlerin Anadolu'ya gelmesi ile

oluşmaya başlayan bir tarihtir. Sovyetlerin etkisi ile yaratılan Azeri ulusu deyimine Türkçüler baştan beri karşı çıkmış, Azerbaycan Türklüğü, Kafkas Türklüğü, İran Türklüğü veya Kafkasya-İran Tatarlığı adlarını kullanmıştır. Resulzade'nin karşı çıktığı gibi "Azeri" ismi Ruslar tarafından ortaya sürülmüştür. Bugün ise bazı Azeri milliyetçileri Azerilerin burada 10.000 yıldan beri var olduğunu öne sürdükleri bir tez ile Rus tarih tezi doğrultusunda yeni bir tarih yaratma uğraşısına girmeye başlamışlardır.

Bunun çok daha tipik olanı Kürt tarihi yapımında kullanılan tezlerdir. Kürt tarih tezinin esas ögesi Kürt tarihinin birinci dönem orijinal yazarı olan Şerefhan, Yavuz Sultan Selim döneminde Şah İsmail'e karşı bu bölgedeki (Güneydoğu Anadolu, Kuzey Irak) Akkoyunlu Beyliği'nin devamı olan Safevi iktidarındaki Türkmenlerin bölgeden Kızılbaş olarak kovulmasını amaçlayan bir politikanın ürünü. Bu bölgede daha önce Abbasiler dönemindeki Arap kökenli Müslüman etnik kimliğin öne çıkarılması politikasıyla Kurmanc etniği oluşturulmuştur. Kurmanc etnisinin oluşturulması için Osmanlı Devleti buradaki kabileleri toprağa yerleştirmiş ve bunlara Osmanlı toprak düzenine göre tımar ve zeametler vererek sancak ve livalara göre düzenlemiştir. Diyarbakır Beylerbeyliği'ne bağlı olarak ataması ve Diyarbakır Beylerbeyliği'nin Cezire'den Kuzey Irak'a kadar devam eden egemenliği bölgesi olarak Osmanlı'ya bağlı olması temelinde bir tarih yazımıdır.

Ekrad = Kürt!!!

Şerefhan'ın *Şerefname'de* bahsettiği "Ekrad"lar, Arapça'da Mezopotamya çevresindeki dağlık bölgelerde (El Cibar) yaşayan göçer kabilelere verilen bir isimdir. Fakat Ekradlar bu tarih yazımında Kürtler olarak çevrilmiştir. Oysa Ekrad'la Kürtlük arasındaki bir bağ yoktur. Günümüz Kurmanc ve Soranları ile Şerefname'deki kabileler arasında bir süreklilik yoktur. Tersine Ekradlar, Abbasiler döneminde İran veya Anadolu bölgesindeki dağlık bölgede yer alan kabilelerden, Araplaşmış İranlılardan, Anadolu'da Müslümanlaştırılmış topluluklardan oluşmaktadır. Bu anlamda bir Kürt kimliği ile uzaktan yakından bir ilgisi yoktur, çünkü Ekrad kelimesi dağlık bölgelerdeki göçebe kabilelere verilen bir isimdir.

Abul Farac'da da Ekradlar, Maade Dağı'ndaki ilkel komünal ana hanlık toplulukları olarak küçük bir bölümde geçmektedir. Kurmanc ve Soranların Osmanlı etnisi olması dışında günümüzde tarihsel bir kaynak söz konusu değildir.

Somut tarihi kökleri olmayan Kürt etnisi üzerine tarih yazımı giderek bu bölgedeki toplulukların arkeolojik gelişmeler ışığında bölgede görülen Persler için de Medlerin varlığı ve Medleri Kürt olarak yorumlama anlayışı gündeme gelmiştir. Oysa Persler ve Medler Akameniş iktidarı döneminde bir etnos olarak bütünleşmiş, Med ve Pers diye ayıramayacağımız bir topluluk olmuştur. Bunun ötesinde Medlerden daha da geriye giderek Hint-Avrupa kökenli olan Medlerin yanında, Mezopotamya çevresindeki dağları kapsayan bölgede yaşayan ve Aramice konuşan Hurilerin ve bunların devamı Gutilerin Kürt olduğu ileri sürülmüştür. Ama Hurilerdeki "H" harfini "K"ye çevirerek çıkan bir Kürt kavramı keza Guti'deki "G" harfini "K" yaparak bir Kürt anlamında yorumlamaktan öteye gitmeyen bu kavramla Kürt kavramı yaratılmaya çalışılmaktadır.

Yani ... Kürt coğrafyası olarak tespit edilmiş bölgedeki tüm devletleri, tüm etnileri, krallıkları, hanedanlıkları Kürt kabul eden bir anlayışla Kürtlerin ne olduğunu gizleyen, gerçekten Kürt etnisinin kimliğini bulmak istemeyen bir tarih yazımı ortaya çıkmıştır.

Tarihi Çarpıtmanın Gerçek Nedeni

Orta Kürdistan, Güney Kürdistan, Batı Kürdistan, Uzak Batı Kürdistan, Kuzey Kürdistan gibi su, petrol, gaz ve benzeri stratejik kaynaklara ve stratejik alanlara sahip olan bölgeler Kürdistan olarak belirlenmiş, bu bölgede yaşamış halkların da Kürt olduğunu savunan stratejik hedefe göre tarih yazımına geçilmiştir. Bu da olmayan bir tarihi, olmayan bir etniyi yaratma çabası yani en azından uluslararası sözde bilimsel camiada veya politik camiada bir Kürt ulusu ve Kürt devleti yaratma çabasının bir ürünü olarak yüzyıllımızda emperyalist hedefli bir tarih yazımıdır. Bu aslında, Kürt kimliği yerine Türkiye'nin Irak'ın bölgelerinde bir devlet oluşturma çabasının ürünüdür.

Geçmişte İran için uygulanan bu emperyalist strateji sayesinde bin yıl kesintisiz süren Türk egemenliği altında Türkleşen İran'da Batılılar yapay bir Farsi kimlik yaratarak İran petrolleri üzerine egemenlik

kurmuştur. Bugün de Türkiye ile İran arasına bir kama gibi sokulan Kürdistan yaratma projesi aynı ereği taşımaktadır.

Zaza “Kim”liği ve Alevilik

Diyarbakır, Hakkari ve İmadiye bölgesinde Sultan Selim tarafından Şafii Kurmancların yerleştirilmesi, Kurmanc oluşumunu başlatmıştır. Keza Soran oluşumu Musul, Süleymaniye’de daha sonraki dönemde Sultan Murat’ın Bağdat’ı almasıyla gelişmeye başlamıştır.

Diyarbakır, İlhanlı Devleti’nin bölgedeki başkentidir. Keza Akkoyunlular da Diyarbakır’ı başkent yapmıştır. Safevi Hanedanlığının Akkoyunlu İmparatorluğu’ndan iktidarı devralması sonucu bu bölgede Türkmen federasyonlarının oluşumu değişmeksizin Safevi Devleti’ne geçmiştir. Yavuz’un Safevi Devleti’nin kontrolü altındaki Güneydoğu Anadolu’dan Basra Körfezi’ne kadar uzanan ticaret hattında Osmanlı egemenliğini kurmak için başlattığı doğu seferi, bu bölgeden Alevi Türkmenleri sürmüş, yerlerine Şafii Kurmanc ve Soranları yerleştirmiştir.

Zazaların gelişim süreci

Diğer Ekrad kabilelerinin de Arap kökenli kabileler olduğu yine Şerefhan tarafından vurgulanmaktadır ki burada da bazılarının iddia ettiği gibi bir çelişki bulunduğu söylenemez. Çünkü Şerefhan, Ekradları bir etnisite olarak değil farklı dönemlerde bölgeye gelmiş göçer kabileler olarak vurgulamaktadır.

Akkoyunlu hanedanı yerine Safevi hanedanı geçince, Akkoyunlu hanedanına bağlı Sünni Türkmenler olan bütün bu kabileler, daha sonra Safevilerin Kızılbaşlığı Türkmenlerin devrimci ve merkezi otoriteye karşı isyancı ideolojisi olarak Osmanlı’ya karşı devreye sokmasıyla Sünniliği terk etmiştir.

Türkmen Kabilelerinde Aleviliğin Gelişimi

Safevi Kızılbaş etkisiyle bu bölgelerdeki kabileler Türkmen kabileleriyle birlikte Alevi kimliğine geçmişlerdir. Uzun Hasan’ın Fatih Sultan Mehmet ile çatışması ve Otlukbeli Savaşı, onu takip eden Sultan Yavuz’un Şah İsmail ile çatışması, Doğu Anadolu ve İran’daki Türklük ile Osmanlı Türklüğü arasındaki tarihsel çatışma olarak karşımıza çıkmıştır. 16. yy’da Türkmenler gibi bazı etnilerin Osmanlılar tarafından yok edilirken, Kurmanclar gibi bazı etnilerin geliştirilip güçlendirilmesi açıklıkla görülmektedir. Başka bir bölgede ise Akkoyunlu ve Safevi devletin ana unsuru olan Türkmenlerin yanında yer alan Ekradlar Türkmenlerle birlikte davranarak Kızılbaşlığa geçmişlerdir.

Alevi Türkmenlere Karşı Osmanlı Politikası: Kurmanc Olgusunun Yaratılması

Yavuz ile Şah İsmail arasındaki mücadelede güç dengelerine bağlı olarak güneydeki Ekrad kabilelerin sürekli saf değiştirmeleri olgusu, Şah İsmail’in yenilmesi sonucu bu kabilelerin Şafii kimliğini öne çıkarak Yavuz’a yanaşmalarıyla sonuçlanmıştır.

Türkmenlere karşı Osmanlıların tarafına geçen Ekrad taifelerinin tarihini Şerefname ayrıntılı olarak anlatmaktadır.

Bu süreçte dağlara sığınan Türkmen kabileleri katliamlardan kurtulmak için; federasyonlarında yer alan, Çemişkezekler ve Pazukiler gibi aslında Türkmen olan, Selçuklularla İran’dan gelen çift dilli ve Türkçe’nin yanı sıra eski Pehlevi lehçesini kullanan Celaleddin Harzemşahlıların bir kolu olan kabileler gibi eski Harzemce ve eski Partça lehçelerine dönmüşlerdir. Türk topluluklarında iki dillilik hep görülmüştür. İşte Osmanlı’nın Türkmen katliamından kurtulmak için pek çok Türkmen kabilesinin günlük hayatta Türkçe’yi kullanmayı bırakmaları, ama Kızılbaşlığın dinsel ritüellerinde Türkçe’yi kullanmaya devam etmeleri buradan kaynaklanmaktadır.

Bu bölgedeki Türkmen kabileleri ve bunların içindeki Çemişkezekler, Pazukiler gibi bugün Erzincan bölgesinde yaşayan Zaza olduğunu öne sürdüğümüz kabileler, aslında eski Harzem dili olan bugünkü Zaza dilini, dışarıya karşı katliamlardan kurtulmak için kullanmışlardır. Sultan Murat zamanında devam eden Türkmen katliamlarından kurtulma çabası olarak da bu dilsel gizlenme yolu seçilmiştir Bu kabilelerin Selçuklular ile birlikte İran üzerinden geldiği ve Melikşah’a bağlı kabileler olduğu Şerefhan’da da açıkça vurgulanmıştır.

Zazaca Konuşanlar Türkmen Topluluklarıdır

Günümüzde Tunceli, Erzincan ve Varto'da Zazaca konuşanlar aslında kuzey Türkmen topluluklarıdır.

Alevilerin Türkmen kimliğine karşın, Alevileri Zaza, Zazaları da Kürt sayma çabası, Kürtçülerin en eski çarpıtmalarındandır. ... Şafii Kurmanclar ile Alevi Zazalar veya Zazaca konuşan Türkmenler arasında tarihsel olarak da güncel olarak da antagonist olarak birbirini yok eden, birbiriyle çelişen topluluklardır. ... Bu çelişkiyi yok sayarak Kurmanclar ile Alevileri aynı Kürt milleti içinde saymak, aslında artı ve eksinin birbirini yok etmesi gibi Kürt bütününe yok edecek bir tezdır.

Dersimli ... oymaklar veya uşaklar isimlerini ilk dedeleri veya geldikleri yerden alırlar. Bu aslında Türkmen oymaklarının isimlendirilmesinde geçerli olan genel kuraldır. Ocaklar ise pirlerin, dedelerin ve babaların isimlerine göre ayrılırlar.

Zazalık Türkmenlerin Eski Farsça Konuşması Olgusudur

"Zazalık" Türkmenlerin eskiden beri içlerinde yer alan bazı toplulukların eski Farsi dilini konuşmaya başlaması olgusudur. Bu Alevi topluluklar Safevilerle birlikte Sünnilikten çıkarak Kızılbaşlığa dönen Türkmen ve onlara bağlı Farsi gruplardır. Bunların Arap Aleviliği veya Sasani Yezdaniliği ile hiçbir ilişkisi yoktur.

Bu grupların eski mezar taşlarında görülen koç çizimleri kökensel olarak Akkoyunlu ve Karakoyunlular işaret etmektedir. Aslında Koyunlular Ak yani batı ve Kara yani kuzey-doğu başlığıyla ayrılan Türkmen boylarıdır. ... Kızılbaş Türkmenlerin Zazalaşmasının tek nedeni Yavuz Sultan'ın Doğu Anadolu'da egemen olmasından sonra hayatta kalabilmek mücadelesidir.

Anadolu Türkmen Aleviliği ve Yol Ayrırımları

Şah İsmail'in Şia fıkhi ile devletleşmeye başlamasıyla birlikte bu Türkmenler Şah İsmail ile de çalışmaya başlamıştır. Esas olarak Osmanlı ordusunun, yeniçerilerin ideolojisi olan Hacı Bektaşî Veli'nin yolu ile Safevi Şiiliği ve Türkmen Şahkulu yolu arasında Alevi kitleler sıkışmaya ve yol ayrımına gelmeye başlamıştır.

Başlangıçta Türkmen ağırlıklı olan Osmanlı ordusunda Bektaşilik yeniçerilerin ideolojisini oluştururken, Şah İsmail'in Şiiliği seçmesiyle Türkmenler iki kutup arasında kalmıştır. Osmanlı ile Türkmenler arasındaki geleneksel çelişki giderek Şah İsmail ile Osmanlı çelişmesine eklemlenmiştir. Oysa Safevi ve Osmanlı çelişkisi dini ve mezhepsel değil aslında daha çok ekonomik nedenlidir ve dünya sisteminin en önemli ticaret yollarından birine ve Basra Körfezi'ne sahip çıkma mücadelesinden kaynaklanmaktadır. Anadolu Aleviliğinin yol ayrımı Şahkulu'nun Şah İsmail tarafından öldürülmesi ve Şah İsmail'in İran Şia fıkhiına geçmesiyle derinleşmiştir.

Alevilik Ayrı Bir Etnik Kimlik Değildir; "Alevi Milleti" ve Kimliği Uydurmaz

Anadolu Aleviliği Şafii Kurmanclar ve Anadolu Sünni Türklüğüyle de yolunu ayırdığı için sanki bir kimlik gibi belirmiştir. Oysa Alevilik ayrı bir etnos olmayıp sadece buradaki Türkmen gruplarının iki farklı devlet arasında kalmasından kaynaklanan bir olgudur. Bu nedenle "Alevi milleti" gibi bir olguyu savunmak, hem Türkler hem de Şafii Kurmanclar tarafından eleştirilmektedir. ABD ve AB'nin emperyalizmin bölüp parçalayarak kimlik yaratma politikası çerçevesinde Alevi etnik kimliği, "Alevi milleti" veya "Zaza milleti" kimliğini yaratma çabalarına sadece Türkler değil, Kürt kimliği yaratarak Zazaları ve Alevileri de bu kimlik içinde eritmek isteyen Kürtçüler de karşı çıkmaktadır.

Esas olarak tarih boyunca Zazalar veya Zazaların esasını oluşturan başat Türkmen kabileleri ile Kurmanclar arasındaki çelişki sabittir. Birbirini yok eden bu iki topluluk ve kimlik günümüz politikasında "Kürt" kimliği altında birlikte kullanılmaya çalışılması PKK'nın yeni bir tavrı ve stratejisi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Emperyalistlerin ve PKK'nın Aleviler ve Zazalar Üzerine Kürtleştirme Politikası

Zazalar ve Kurmanclar hem dilleri, hem dinleri hem de ırkları birbirinden tamamen farklı iki topluluk olmalarına rağmen günümüzde bu gerçeklikler yok sayılarak ayrı bir Kürt kimliği altında kaynaştırılmak

istenmektedir. Burada ABD ve AB emperyalistlerinin ve onların stratejileriyle güdümlü olarak çalışan Kürtçü akımın ve PKK'nın Zazalar ve Aleviler üzerindeki yeni politikalarının önemli bir yeri vardır.

Kızılbaş Türkmenler ile Şafii Kurmanclar arasındaki tarihsel çelişki antagonisttir ve modern dönemde de şiddetle devam etmiştir. Melikşah soyundan gelen Çemişgezek Melkisileri Şah İsmail'in tarafında yer aldıklarından dolayı Yavuz Sultan Selim tarafından şiddetle cezalandırılmış, tüm Melkisi soyu katledilmiştir. Bu katliamdan kurtulmayı başaran bir Melkisi Beyi daha sonra Yavuz Sultan Selim'e bağlılığını bildirmiş ve bunun karşılığında Yavuz Sultan Selim'den Çemişgezek ve Pertek çevresindeki livaları almıştır. Böylece bu bölgedeki tımar ve zeametlere yerleşenler Zazalar oluşmuştur.

Türkmen kökenli bu kabileler dinlerini değiştirmeden (aslında saklayarak) sadece dillerini Zazaca'ya çevirmeleri Yavuz Sultan Selim tarafından affedilmeleri için yeterli olmuştur.

Çemişgezekliler günümüzde Lolan, Balaban, Hormeki gibi oymaklara dönüşmüştür. Zazalar ile Şafii Kurmanclar arasındaki çelişki Hamidiye Alayları'ndaki Milli aşiretinin reisi Milli İbrahim Paşa'nın yüzyılın başında bu Alevi oymakları katletmesi ile de izlenebilir. Şeyh Sait İsyanında askeri rol alan Cibranlı Halil'in Cumhuriyet Kuvvetlerine karşı ayaklanması, Alevi Lolan, Hormeki, Balaban oymaklarının Şafii Kurmanc Cibranlılara saldırması ile bastırılabilmiştir.

Bu tarihsel çelişkiyi görmeyen Nuri Dersimi bu karşı çıkışı ihanet olarak yorumlar, Kürdün Kürdü kırması olarak görür. Alevi Zazaların Kürt olmadığı gerçeğini görmek istemez.

Şeyh Sait İsyanı gibi isyanlar karşısında Kemalist Türkiye'nin yanında yer alan Aleviler, daha sonra Dersim ve Koçgiri ayaklanmalarıyla Türkiye Cumhuriyeti ile bir çelişkiye girmişlerdir. 70'li yıllarda halk savaşını savunan Mao'cu TİKKO gibi gruplar savaş alanı olarak kırı seçmiş, Alevilerin Osmanlı ile olan çelişkisinden kaynaklanan ve Cumhuriyet döneminde Dersim ve Koçgiri ayaklanmaları ile süren çelişkileri kullanarak taban olarak Alevi kitlesini seçmiştir. Bu hareket iktidar ve Kemalizm'le çatışırken Kürtlüğü öne çıkarmış, Alevilere Kürt kimliğini vermeye çabalayan bir politik hareket olarak karşımıza çıkmıştır.

Geçmişte Alevi Türkmenler "Türk" kavramını Sünnilik anlamında algılamaya zorlandıklarından, farklarını vurgulamak için kendilerine batıda Türkmen, doğuda ise Kürt Alevi'si yakıştırmaları yapmışlardır. Bu yakıştırma aslında Sünniliğin Türklük olarak algılandığı noktada bir farklılaşmayı vurgulamak içindir.

Alevi Türkmenler Sünni Osmanlıya "Türk" derken kendilerine "Kürt" demiş ama Şafii Kurmanclara "Kürt" derken kendilerine "Alevi" demiştir. Şah İsmail'in oluşturduğu Şia'ya karşı da kendilerini "Anadolu Aleviliği" olarak tanımlamışlardır.

Mahir'lerin parti ve cephe hareketinde Kürt, Alevi, Türk gibi topluluklar tek bir devrimci Türk partisi içindeyken, Türk-Alevi temelli TİKKO, kurtarılmış bölge politikasını savunmuştur. TİKKO'nun Alevi-Türkmen topluluğu tarafından reddedilmesinden sonraki süreçte, Kurmanclara dayanan ve Kürtlerin ayrı olarak örgütlenmesini savunan Rızgari, Kawa, Tevger gibi gruplar yüzeyde kalırken, Kürtlük temasını esas alarak örgütlenen PKK bunların içinden sıyrılarak ön plana çıkmıştır. PKK'nın Kuzey Irak'taki uluslararası destekli, uzun ömürlü mücadelesi sürecinde Tunceli, Erzincan gibi bölgelerdeki grupların tasfiyesi sonrası buradaki Alevi Zazaları Kürt kabul eden İbrahim Kaypakkaya'nın görüşünü Apo benimsemiş, "devrimci" bir anlayışla Şafii Kurmanclar, Alevi Türkmenler ve Zazalar arasındaki çelişkiyi aşarak PKK bünyesinde bunları birleştirme yoluna gitmiştir. Bu süreçte bunlara karşı Zaza politikasını savunan ve Alevi politikasını savunan Tekoşin gibi gruplar da fiziki olarak yok edilmiştir.

Kimliğin geliştirilmesi için Apo, Türkmenler ile Kürtlerin birlikte olduğu, Türkmenlerin alt tabakaları ile Kürtlerin birleştiği, Türkmenlerin Kürtleştiği, Kürtlerin Türkmenleştiği tezini kullanmıştır. Türk-Kürt kardeşliği tezini kullanırken, Alevi Zazaların kökenlerindeki Türkmenliği ve geçmişte Şafii Kurmanclar ile yaşadıkları çelişkileri unutmalarından faydalanılmıştır.

Büyük şehirlerde muhalefet grupları temsil eden Alevi unsurların tümünü PKK ile bütünleştirmenin yanında Kürtleri de, Türkmenleri de PKK'ya entegre etme teorisi oluşturulmuştur. Demokratik, legal

görünümlü Kürt hareketlerinin “biz Türkiye partisiyiz” derken bahsettikleri olgu aslında budur. Bu süreçte başlangıçta Kürtlerin ayrı örgütlenmesini savunarak her olayın başında “Kürdistan” sözünü söyleyen hareketler daha sonra Kuzey Irak’ta gelişen Barzani ve Talabani’ye bağımlı, soylu Kürt aşiretlerine bağlı olduğunu söyleyen hareketlere karşı aşiretlere bağlı olmayan, aşiret kimliğini kaybeden, büyük şehirlerde Kürt kimliğini kaybetmiş, büyük şehirlerde Alevi kimliğini entegre etmiş unsurlara ve diğer unsurlara politik bir Kürt aşısı yaparak “biz Kürdüz” deme noktasına gelen bir politika izlenmiştir.

Bu politika tarihsel gerçeklerden değil, solun 1970’lerdeki yenilgisi sonrası PKK’nın kuyruğuna takılmasıyla başlayan bir sürecin aşama aşama gelişmesiyle oluşmuştur. Solun 70’lerde yenilmesinden sonra, “Biz Türkiye Halk Kurtuluş Partisiyiz, Cephesiyiz” diyen ve tüm Türkiye’yi emperyalizmden koparmaya çalışan sol örgütlerin yerini “Biz Kemalizm’e karşıyız” diyen ve Alevi kimliğini öne çıkaran TIKKO gibi örgütler almıştır. Kendilerine Kürt kimliği vererek ilk defa Kürtlerin ayrı örgütlenmesi aslında Aleviler için istenmiştir. Daha sonra PKK gibi Kürtçü hareketler aşiretlerden farklı yapısı ile Alevilere ve şehirde kimliğini kaybetmiş unsurlara Kürt kimliği aşılayarak kendine taban oluşturmaya çalışmıştır. PKK’nın bu çalışmaları, bugün sistem içinde yer alan sağcı Kürtçü unsurların “Biz ayrılmak istiyoruz” diyen politikasını anlamamızı sağlar.

Kuzey Irak’taki yeni bir merkeze yönelen, daha önce Türkiye ile bütünleşmiş olan bu sağcı Kürtçü hareketlere karşılık bugün, “Türkiye’nin bütünlüğünü savunuyoruz” veya “Türk-Kürt kardeşliğini savunuyoruz” diyen, ayrılıkçılığa karşı çıkan PKK noktasına gelinmiştir. Biz Zazalar ile Kurmanclar arasındaki tarihsel çelişkiyi ve süreci anlamazsak bu olguyu kavramamız çok zor olur.

Günümüzdeki sol gruplar “doğuda salt bir Kürt hareketi olabilir, belki bir Kürt partisi olabilir ama batıda salt bir Kürt partisi olamaz” tezini ileri sürerken, “Burada Kürdü, Çerkez’i vardır” diyerek Türkiyelilik tezinin ilk tohumlarının atıldığı noktaya gelmişlerdir. Fakat özellikle Abdullah Öcalan’ın yakalanıp, PKK’nın emperyalist işbirlikçiliğinin ortaya çıkmasıyla birlikte sol gruplar bu kadar açık bir kuyrukçuluğa takılmadıklarından dolayı aralarında sürtüşmeler olmuştur. Bunun en tipik örneğini de Dev-Sol ile PKK’nın yurtdışındaki çatışmalarında görmekteyiz. Türk kimliğinin sol tarafından dışlanmış olması sayesinde Kürtlerin bu şekilde dominant olması ve Kürtlerin “tüm Türkiye’nin partisiyiz” diyerek örgütlenmeye çalışan yapısına karşı doğan tepkiler karşımıza çıkmıştır.

Günümüzdeki yeni süreçte ise Avrupa’daki Aleviler çok kültürlü ayrı bir grup olduklarını vurgulamaktadırlar. Kürtleri, Pontusları ayırma politikasının ürünü olarak yeni Soros’çu politikalarla çok kültürlülükle, Türkiyelilik kavramı ile karşımıza çıkma noktasındadır. 70’lerde sol hareketler Türkiye’nin bütünlüğünü ve sistemden kopmasını savunurken, günümüzde etnik yapıları öne çıkarıp ulusun tarihsel bütünlüğünü parçalamaya çalışan bir yapıya dönüşmüşlerdir.

Bu boyutuyla bakıldığında 300 yıllık bir Soran kimliği, 400 yıllık bir Kurmanc kimliği ayrı bir etnos yaratmamıştır. Bunlar Türk süperetnosundan, Türk ulusundan alt etnos olarak koparılmak, ayrılmak istenen topluluklardır. Herhangi bir politika yapmaya kalktığında PKK’nın da Türk-Kürt kardeşliği noktasına gelmesi taktiksel de olsa, ama bu, Türkiye’deki bütünleşmenin ürünüdür. Ama tarihin ters bir akışında bütünüyle Türk kimliği içinde yer alan 70’lerdeki grupların “biz Kürdüz, biz Aleviyiz, biz Zazayız, biz Çerkeziz” deme gibi bir parçalama süreci gelmiştir. Bunlar alt etnoslardır ya da yeni deyimle sub-etnoslardır ama bunlardan yeni bir etnojenez yaratılamaz.

Etnojenez, Selçuklu Kınık kabilesinin bütün Türkmenleri, kabileleri birleştirmesidir. Etnojenez Osmanlı Kayı boyunun bütün kabileleri birleştirmesi ile oluşur ama bu bütünleşmiş yapıların dağılması ile yeni etnoslar çıkmaz.

Tarih Tezi

Gerçek Kürt Tarihi

Yerel toplum biçimleri, ilkel komünal yapılardan yerleşik tarımsal topluma, tarım toplumundan kent toplumuna, kent toplumundan devlete, devletten ise uygarlığa geçiş sürecini ele almaktadır. Diğer boyutu ise bunun tam zıttı bir bölgede İran, Hazar ve Karadeniz kuzeyindeki bozkır bölgesindeki topluluklarda gelişen komünal yapıların birbirleriyle kabileler federasyonu biçiminde bir araya

gelişlerini, belirli bir bölgeye yerleşimlerini ve kolektif aksiyonlar olarak ordalar oluşturmalarını ve ordaların uygar alan dediğimiz İran, Anadolu ve daha sonra Mezopotamya alanına yaptığı fetih akınları ele almaktadır.

Yeni Araştırmaların Işığında Yeni Yorum

Yüzyılımızda özellikle Orta Asya'da ve gerekse Afganistan'daki çatışmaları çözümlediğimizde toplumsal çelişkileri sınıfsal olarak açıklamak, gerçeği yansıtmamıştır. Bu anlamda da etnik çelişkilerin günümüzde sınıfsız sınıf mücadelesi yerine geçtiğini görmekteyiz.

Sümerlerin Ur ve Urug yerleşimlerinin ardından Sümer kent devleti biçiminde yerleşik bir devlete ve uygarlığa, sınıflı topluma geçiş sürecini izledik. Bu süreç, komünal yapıdan tarımsal komünal yapıya geçişi ve tarımsal komünal yapıdan devlete geçişi izlediğimiz bir süreçtir. Devlete geçişte ise, tanrının dünyadaki temsilcisi olan egemen kral, onun rahipleri, askerler ve en altta köle köylülerin oluşturduğu bir katlı yapıyla ilk uygarlık ve devlet yapısı karşımıza çıkmaktadır.

Romalıların Cermen ve Hunlar tarafından fethedilmesiyle Roma'daki toprak düzeninin ve Roma'daki üretim tarzının sınıfsal çelişkilerinin çözüldüğü daha ileri bir toplum biçimi olan Avrupa'da feodaliteye geçilir. ... Asurluların bu akını sonrası bölgeye Turan'dan gelen Hint-Aryen Mitannilerin girdiğini ve Hurileri yenerek köleleştirdiği, kendilerinin de Mitanni Krallığı'nı oluşturduğu bir toplum biçimi görüyoruz.

Hem Mitanniler hem Huriler Kürt'tür tezinde birbirleri arasında fatih ve fethedilen, yerli ve Turanlı efendi-köle ilişkisinde Hurri katleden Mitanni efendileri söz konusudur. Mallory'nin sınıflandırmasına göre Hint-Aryen topluluklarının ilk örneğini oluşturan Mitanniler Turan bozkırlarından gelmiştir. Bu boyutuyla bakıldığında Mezopotamya verimli hilali bölgesindeki ilk uygarlıklar devletleşip, sınıflı toplumsal yapılarıyla ortaya çıktıktan sonra daha komünal yapıda, kolektif aksiyonu yüksek Asurlu fatihler Babil'i fethederek ilk uygar devleti yıkmışlardır. Asurlu toplulukların hemen çevresinde yer alan Suriye'den başlayıp Güneydoğu Anadolu'ya devam eden Huriler, Zagros'a devam eden Gutiler esas olarak Hint-Avrupa dili olmayan ve yerli Mezopotamya dili olan Aramice yani Sami dili konuşan yerleşik topluluklar da Turan'dan gelen göçebe ordaların tarihsel devrimi ile köleleştirilmiştir. Buna örnek olarak da Mitannilerin yaygın at kullanması, kılıç kullanması ve atlı arabalar kullanmasıyla savaşçı kabileler olarak burada köylü Hurileri fethetmiş olduğu tarihsel devrimdir. (*Mallory*)

Atlı Kültür ve Mobilité

Kabilelerin bulduğumuz kültürleri atlı kültürün ve savaşçı kültürün bulunduğu bu bölgede doğal olarak kolektif aksiyonu yüksek Mezopotamya çevresindeki dağlıklardan farklı olarak, İran ve Anadolu dağlarından farklı olarak düz bir zeminde bir uçtan diğer bir uca akan akıncı fatih ordaları oluşturan toplulukları oluşturan toplulukların yaşadığı bir bölgeyi görmekteyiz. (*Deluluze-Guatry*). Turan Yaylası, Avrasya veya Türk alanı dediğimiz bu bölgede ırmakların dışında batıya akını engelleyen bir coğrafi engel olmadığı gibi, bu bölgede gelişmiş atçılık ve atlı arabalar ile Macaristan'dan Çin'e kadar uzanan Avrasya ekümenik alanında bir kuşakta birkaç kez gidip gelebilen hızlı, hareketli ordaları görmekteyiz. ... Toprağa yerleşmenin erken aşamasında olan Turan'daki ordalar erken devlet formunda örgütlenerek uygar devletleri fethetmişlerdir. Bu akınların ilk örneği de Hititlerin, Kimerlerin, Mitannilerin, İskitlerin, Medlerin, Friglerin yapmış olduğu akınlardır. Bu akınlar ile Hititler ve Kimerler Anadolu'ya gelip yerleşmişlerdir. Batılı moda deyişle Hint-Avrupa dili konuştuğu ileri sürülen bu topluluklar aslında Turani topluluklardır. Hint-Avrupalıların Turan'da kalanları Sakalar, İskitler, Hunlar gibi Türk süperetnosunu oluşturmuşlardır.

Hititlerin Mitannileri yok etmesi ile burada Urartu dediğimiz ve yine Hint-Avrupa dili konuşmayan Hurilerin devamı sayılan bir dil konuşan bir etnos gelişmiştir. Friglerin Urartular üzerine egemen olması ile yeni bir etni olan Ermeniler oluşmuştur. Urartular sonrası bölgeye gelen Medler Doğu Anadolu'daki Asur üzerinde egemenlik kurduktan sonra Babil'i zaptederek Babil üzerinde egemenlik kurmuştur. Medlerin kökeninin Hint-Avrupalı olduğunu söylemek ve Medleri Kürtlerin ataları olarak yorumlamak tarih tezinin ana çelişkilerinden birini oluşturmuştur. Minorsky'nin belirttiği gibi Medler Turani yayladan gelen ve İskitlerle beraber hareket eden bir topluluktur. Bu anlamda Medler Hint-Avrupalı değil, Saka Türklerinin devamı bir topluluk olan İskitlerle beraber hareket eden gruplardır. O zaman Atatürk'ün de savunduğu gibi Medlerin Turani kökenini gösteren bir etnos oluşmaktadır. Bu noktadan sonra Hint-

Aryenlerin güneyden gelen bir kolu mu yoksa kuzeyden gelen bir kolu mu olduğunu bilemediğimiz Persler bütün İran'da egemen olmuş; Med, Urartu ve diğer kalık etnosları Pers süperetnosu, Pers uygarlığı, Pers devleti altında birleştirilmiştir. Sulamalı tarım yapılan vadilerde, İran'da, Anadolu'da bu kalık etnileri Akameniş hanedanı köleleştirerek toprağa yerleştirmiş ve Persleştirmiştir. Kurius'un temsil ettiği Akameniş hanedanı, Anadolu'yu boydan boya zapt eden daha sonra Kambis'in Mısır'a doğru yöneldiği ondan sonra Dara'nın da kuzeyde Türkistan ve Hazar Denizi'ne yönelen Pers imparatorluğu Pers kültürü dışında diğer etnileri de içinde eriten Persleşmiş bir imparatorluk kurmuşlardır.

Dünya Sistemi

Pers İmparatorluğu dünya sistemi açısından önemli bir başlangıçtır. ... Akameniş İmparatorluğu'nun Pers ulusu MÖ 500 ile MS 300 arasında yaşamış bir uygarlıktır. Bundan sonra da Med etnosu Pers süperetnosu içinde eriyerek yok olmuştur.

Persler gerek Mısır'a gerek Anadolu'ya gerekse kuzeye yani Türkistan'a doğru fetihleri ile o dönemin dünya sisteminde ticaretin kurulduğu Hindistan, Çin, Avrupa ile Akdeniz arasındaki üç yolu kontrol eden ekümenik bir imparatorluk oluşturmuştur. Bu imparatorluk köleci tarzda sulamaya dayanan merkezi yapısı nedeniyle sulama sistemini oluşturmak için de emeğin sistematik biçimde örgütlendiği köleli bir toplum ortaya çıkarmıştır. Bu köleci toplum yapısında da fethedilen etnoslar köleleştirilerek alt sınıfları oluşturarak Persleştiği bir toplumsal yapıyı görüyoruz. (*Wiesenhofen*). Burada karşımızda etnilerin yeniden silindiği tarihsel bir süreç söz konusudur. Pers süperetnosu da bir fatih tarafından tarihten silinmiştir. Bölgede Makedonların geliştirdiği İskender akınları, fetihleri başlar. Büyük İskender Babil'i ve İran'ı zaptederek buradaki etnik yapıları bütünüyle değiştirmiş, Perslik etnosunu ve Akameniş hanedanını tarihten silerek yok etmiş, dağıtmıştır. İskenderun-Bağdat-Basra ve İskenderiye-Kızıldeniz yolu üzerine egemenlik kurarak ekümen ticaret sistemini kontrol eden devletler oluşturmuştur. Bu süreçte Türkler Çin ile Akdeniz arasındaki ticari ilişkiyi kuran alanı tarih boyunca kontrol etmiştir.

Tarih Tezi ve Etnisite

Tarihin gelişimine dünya sistemi açısından baktığımız zaman Büyük İskender'in burayı hegemonlaştırması ile beraber yeni bir tarihsel süreç karşımıza çıkıyor. Yine İskenderiye-Kızıldeniz, İskenderun-Basra Körfezi ve kuzeyden Çin'e giden üç yolu İskender İmparatorluğu'nun tuttuğunu görüyoruz. Bu anlamda dünya sisteminde antik çağdan beri devam eden, Çin ile Avrupa arasındaki ticareti kontrol eden yolların belli imparatorluklar tarafından tutulması söz konusu. ... Örneğin İskender geldikten sonra ne Perspolis'te ne Babil'de ne İran'da ne de Baktiryan'da Hindistan'a kadar giden bölgede Perslere ait hiçbir iktidar, hiçbir aile kalmıyor. Bu arada bütününü Makedonların oluşturduğu melez bir etni ile karşımıza Greko-Baktiryan, Greko-İran topluluklar çıkmaktadır.

Bu süreci takip ettiğimiz zaman Antik Yunan'dan Friglere ve Ermenilere geçiş gösterdikten, Med ve Perslerin İran'ı Farslaştırmadan sonra burası İskender'in Makedonları ile yeni bir etniye dönüşmektedir. Her etnik dönüşüm yeni bir tarihsel devrimi yaratmakta ve bu devrim yalnızca toplumun krallarını değil tüm üretim tarzındaki müdafî bölgeleri etkilemektedir. Bu bölgelerde tarımın yeniden örgütlenmesi, verginin yeniden kurulması ve etnilerin yeniden köleleştirilmesi ile yeni bir düzen ortaya çıkar. Bu düzene baktığımızda İskender'in oluşturduğu düzenden sonra Selevkoslar Mezopotamya'nın çevresindeki bu bölgede yer alıyor. Diğer taraftan ise İran'ın ana gövdesi üzerine Turan bölgesinden bugünkü Türkmenlerin ataları olan Partlar gelip İran'ı zapt ederler. Bugün İran'daki Orta Farsça denilen Pahlevi'nin kurucusu Pan, Parta, Partlardır. ... Nedense tarihçiler bu Part dönemini es geçerek yok saymaktadır. Oysaki Partlar İranlıların üzerine aynı Selçukluların yönettiği gibi 500 yıllık bir iktidar kurmuştur. Bu iktidar döneminde Partlar İran'ı Turanlaştırırken batıda ise Anadolu'daki Frigleri ve onların kalıntıları olan Likyalıları Romalılar Rumlaştırmışlardır.

Etniler Sönümlenerek Sürekli Birbirini İzler

Bu sürece baktığımızda ne İran'daki Pers'ten bir etnos kalmıştır ne de Anadolu'daki Yunan kolonilerinden kalan bir etnos vardır. Yunan kolonileri Makedonlar tarafından yok edildikten sonra arkasından tekrar Frigler de Anadolu etnoslarını sönümlendirmiş, arkasından Romalılar gelerek Anadolu'daki etnosları Rumlaştırmıştır. ... Tarihsel olarak bu savaşların nedeni dünya sisteminde İskenderun-Bağdat'taki ticaret yolunu kontrol etmek için yapılmış bir savaştır. Batıdaki Roma ile doğudaki Çin arasındaki ticaretin ana yolu olan İpek Yolu yanında Hindistan ile Roma arasındaki

ticarete ana yol olan Basra Körfezi ile İskenderun Körfezi arasındaki yola egemen olmak Avrasya ekümeninde egemen olmaktır. Batıdaki Rumlaşmış Roma ile doğudaki Partlaşmış İran, daha sonra Sasanileşmiş İran arasındaki bu çelişki sürekli tarihsel bir süreç olarak gelmiştir ama etnilerin gelişimine baktığımız zaman artık kültürel, dilsel, etnisel olarak ne kadar çok perdenin kapanıp ne kadar çok perdenin açıldığını gördüğümüz bir süreç yaşanmıştır.

Aramilerin Babil'i zapt etmesi sürecinin antik tarihte yaşanmış olması gibi, Arapların Mezopotamya'yı, İran'ı ve Türkistan'ı fethetmesiyle yeni bir tarihsel devrim süreci Ortaçağ'da başlamıştır. Araplar bu bölgeleri Müslümanlaştırırken buradaki toplulukları eski dinlerinden ayırdığı gibi dillerinden de ayırarak yeni Farsça ve Arapça konuşan bir topluluk Fars etnosunu oluşturmuştur. Tacik ismi buradan kalmıştır. Farsça konuşan Araplar anlamına gelmektedir. Aynı zamanda tüm İranlılar için de Tacik ismi Türkler tarafından kullanılmıştır. Tacik ismi Arap kabilesi olan Taylardan gelen bir ifadedir ve Farsça konuşan Arap anlamındadır. Taciklerin oluşturduğu bu dönemden daha sonra paralı asker olarak gulamların kurduğu Gazneli Devleti ortaya çıkmıştır.

Samanilerde köle olarak bulunan Türkler Samani iktidarını ele geçirerek Gazneliler Devleti'ni ortaya çıkarmış ve Gazneliler İran'da Büyütlükler üzerinde egemen olarak Sünniliği geliştirmiştir.

Kuzeyden büyük Türk akını yaparak gelen Oğuzlar Gazneli Devleti'ni zapt etmiş ve Gaznelilerin Tacik olarak tanımladığı topluluklar üzerine Türkmen Beyleri Selçuklu şahları olmuştur.

İran'daki sulamalı tarım yapılan yerlerde bu tarımın devam edebilmesi, vergi toplanması, devletin gelirinin artması ancak tarımda yapılan gelişmeyle olanaklı olduğu için de Selçuklu Sultanları ve vezirleri daima İranî vezirler olmuştur. Bu vezirler vergi toplama işini yapmış ve bu vergi toplama işi ile sultana Taciklerden hassa ordusu oluşturmuştur. Bu gulam ordusunun bakılması ve beslenmesi için vergi giderek artmış yerleşik etniler serfleşmiştir. Yerleşik olan köylülerin aşırı sömürülmesi yerine başlangıçta komünal yapının getirdiği eşitlik nedeniyle tarımsal üretim artırılmıştır. Oğuz'dan Selçukluya geçiş sürecinde İran'da yerleşen Selçukluların Tacikleştirmiş ileri süren Karahanlılar bunları hor görmüştür. İşte bu noktada Selçuklular doğuda Roma ve Ermeni topraklarını, batıda ise Arapların bulunduğu Abbasi Devleti'ne kadar olan bölgeyi fethetmiştir.

Sınıfların Oluşumu ve Etnisite

Tarihi materyalizm açısından burada görülen yapıya baktığımız zaman, Selçuklu tarihsel devrimindeki egemen Beyler yerleşik düzene geçtiğinde, o yerleşik düzendeki köle köylüleri kendilerine reaya yapıyor ve onları reaya yaptıktan sonra bu köylülerin üzerinde efendi olarak köle-reaya ilişkisini kuruyorlar. ... Zaman içinde uygarlığa geçen fatih toplumun hanedanların tüketimleri artmakta, gulam ordusunun mevcudu artmakta ve bunun üzerine reaya köylüler giderek köleleşmektedir.

Buradaki toprak düzenine baktığımız zaman Selçuklular belli toprakları Türkmen Beylerinin yönetiminde hanedana bağlanmış Selçuklu miri toprak yapısı karşımıza çıkmıştır. Selçukluların Anadolu'ya girdiği noktada gerek Diyarbakır'ı gerek Cezire'yi ayrı Beylikler olarak iktalara bölmüştür. Bu iktalarda "Hulus" sistemi dediğimiz bir sistem oluşmuştur.

Bu sisteme göre Beyler kendi oğullarına ve kardeşlerine belli yurtlar dağıtmakta ve bu yurtların vergilerini de bunlardan toplamaktadır. Bunlar da kendilerine bağlı kabileleri buralara yerleştirmektedir. Bu kabileler de bu bölgedeki göçer eski İranî topluluklara veya diğer Ermeni ve Rum toplulukları üzerine egemenliklerini kurmuşlardır.

Bu yapı üzerine daha sonra Timur (Çağatay) egemenliğini kurmuş, Timur'dan sonra tekrar Akkoyunlular İmparatorluğu Doğu Anadolu, Irak ve İran'da egemenleşmiştir ve en sonunda doğuda Şah İsmail ve batıda Osmanlı'nın oluşturduğu bildiğimiz yapıya sıra gelmiştir.

Toplum Biçimlerinin Oluşumu

Çoban toplulukları, Engels'in Morgan'dan aldığı aşağı barbarlık yani avcı toplayıcılar, daha sonra köye yerleşmiş tarımcı barbarlar. Tarımcı barbarlar kendi iç dinamikleri ile kente ve Sümer'de olduğu gibi devlete geçmektedir. Diğer taraftan ise çoban barbarlar kabileler federasyonu askeri demokrasilerini kurarak Turan biçimindeki erken devlet yapısını, orduları, ulusları oluşturmaktadır.

Turan biçimindeki erken devlet yapısı kabilelerinin oluşturduğu ordalar, akınları ile İran-Anadolu uygarlıklarını fethetmişlerdir. 4000-5000 yıllık tarihi Hititlerden beri sürekli Turandan gelen akınlarla yazılmıştır. Bu bölgedeki yerleşik toplumlar kendi iç dinamikleri ile toprağa yerleşmiş tarımcı toplulukların kendi sınıfsal çelişkileri nedeni ile devletin gerilediği dönemlerde Turani göçebe ordaların akınları ile yıkılarak yeni uygarlıkların, devletlerin, ulusların ve etnosların oluşturulduğu ordaların tarihsel devrimler tarihidir.

İbn-i Haldun'un Yaklaşımı

İbn-i Haldun Marks'tan ve Engels'ten de önce "iki kabile bir araya geldiğinde iki kabileden biri diğerini ya öldürür ya o kabile onunla birleşir" der. İki güçlü kabile federasyonu karşı karşıya geldiği zaman bir kabile federasyonu savaşta öldürülür, sağ kalanlar ise köle olur ve göçebeler şehirleri fetheder. Müslümanlığı da Bedevi Muhammed ordularının medeniler üzerine bir fethi olarak yorumlar. Aynı şekilde devletler bir araya geldiğinde egemen devlet diğer devleti yıkar, devletlerin egemenliğini kaldırır, mağlup devletin hanedanlarını ve egemenlerini yok eder. Bu noktada Engels'in de tanımladığı gibi barbar kabileler diğer kabileyi yendiğinde ya öldürür ya da kendine kan kardeş alır, uygarlığa geçmiş ise köleleştirir. Köleleştirdiği zaman hadımlaştırır. Ermenilerin Kürtlere "Hadım" demesi de burada daha çok anlaşılır olmaktadır.

Selçuklular Anadolu ya girerek Anadolu'daki İran'daki toplulukları tekrardan birleştirmiştir. Selçukluların dağılması sonrası tekrar Batı Selçuklular, Doğu Selçuklular, Orta Selçuklular gibi devletler oluşmuş diğer taraftan da Selçuklu Atabeyleri dediğimiz Selçukluların oğullarının eğitimcilerinin devletleri çıkmıştır. Bunlardan bir tanesi de Zengi Atabeyliği'dir. Zengi Atabeyliği'nde köle Ekrad olarak bulunan Selahaddin'in, Nurettin Zengi öldükten sonra 15-20 yıl iktidarda kalması, Zengi Atabeyliği'nin Kürt tarih yazıcıları tarafından Kürt devleti gibi yorumlanmasına yol açmıştır. Oysaki Eyyubiler ve Memlûklular, Kölemenler olarak adlandırılan Kıpçak Türklerinin oluşturduğu bir iktidardır.

Ermeni Kaynaklara Göre

Tarih boyunca Ermeni kaynaklarında ve Nasturi kaynaklarında gerek Tatarlara gerek Türkmenlere Hun veya İskit denilmiştir. Ermeniler "Kürtlerin kökeni İskitlerle Medlerin melezleşmesinden oluşmuştur." derken İskitler dediği 11. yüzyılda gelen Selçuklulardır. Medler ve Persler dediği ise İranlılardır.

Batıda Roma ile Çin arasında Batı ile Doğu arasındaki ticareti bağlayan Türk bölgesi sürekli bu ekonomik gelişmeyle ilerlemekte daha sonra dünya ticaret sisteminin gerilediği dönemde Türk coğrafi alanındaki bütünleşmiş devlet parçalanmaktadır.

Şimdi bu boyutuyla bakıldığı zaman kabilelerin ulusa geçişi bir başka ifade ile ulus kavramı, orda, yasa, devletle oluşan bir süreçtir. Yani gerek İskitlerde gerekse Hunlarda, Selçuklularda ve İlhanlılarda ortak yapı orda yani onlar, yüzler, binlerden oluşmuş sağ ve sol kollu ana gövdeli ordu düzenidir. Bu kavram "*Order*"dan geliyor. Bu düzende oluşan savaş makinesi bütün kabileler belli bir numara ile kodlanıyor ve orda aynı zamanda bir yasayla yönetiliyor. Bu Tatarlarda orda-yasa ile Türklerde orda-oklarla yani töre ile düzenlenmektedir. Dikkat edersek, Üçoklar, Bozoklar, Dokuzoklar hep orda kollarını ifade etmektedir, kabile isimlerini değil. Bunlar ordu düzeninin isimleridir. Bu boyutuyla bakıldığı zaman töre ve orda düzeninin oluşturduğu toplumsal yapı ve yasa İslam ve Romalı dünyaya girmeden önceki Türk toplumunun yasasıdır.

Yavaş yavaş "Hanlık" düzeninden "Şahlık" düzenine geçildiğinde toplumda Turani yapı değişmektedir.

Etnik Kalıntılar

Türk süperethnosunun egemen kabileleri yerleşik uygar topluma dönüşürken, ilkel komünal yapılarını sürdüren Türkmen ve Kirmanc kabileleri de çobanlıklarını sürdüren yapılar halinde kalmışlardır. ... Bugün kimse Hititli, Asurlu olamadığı gibi kimse Medli ya da Urartulu olamamaktadır. Yüz yıl öncesine kadar Anadolu'da var olan Rumlardan bahsedemediğimiz gibi vaktiyle Anadolu'da var olan Ermenilerden de bugün bahsedemeyiz. Etnosların ömrü devletlerin ömründen daha uzun değildir.

Türkmenlerin çok olduğu Güneydoğu, Doğu Anadolu ve Kuzey Irak'ta bugün Kürtler çoğunluktadır. Burada kabilelerin tarihsel olarak komünal yapılarını aşabilmeleri ancak kolektif aksiyonlarıyla, ulus

olmalarıyla mümkündür. O halde ulus kavramı sanıldığı gibi etnilerin bir araya gelmesi ile değil, tersine, dünya sisteminde ticari ve askeri olarak rol alması ile ortaya çıkar. Bunun günümüzde yaratılan bir süreç olmadığını, birkaç bin yılda tarihsel devrimlerle etnilerin yok olup yeniden ortaya çıkmasıyla devam eden bir dil ve kültürel birlik olarak ortaya çıktığını görmekteyiz.

Türk Ulusu içinde yer alan etnik gruplardan İran'da bir Fars ulusu çıkarılması zorlama olduğu gibi, Türklerin içinde komünal yapılar halinde kalan, günümüzde bile komünalliğini sürdüren Kürtlerin ulus olmasının olanağı yoktur. Tarih boyunca tarihsel aksiyonu olmayan bu topluluklar kendilerini geliştirememiş, kolektif aksiyonlar oluşturamamış, Osmanlı, Selçuklu, İlhanlı efendilerin serf, köle olarak toprağa yerleştirmesiyle belli bir bölgede yer alabilmiş, yeni bir efendinin eski efendiyi yenmesiyle yerleri değiştirilmiştir.

Uygarlık Kolektif Aksiyon ile Doğar

Aynı olay Ermeniler için de geçerlidir. Ermeniler de Kürtler gibi aynı tezi zaman zaman paylaşmaktadır. Yani Ermeniler de "Biz buranın yerli halkıyız, buradaki ilk Kafkasyalı, Hint-Avrupa ulusu biziz, Avrupalılar buradan gittikten sonra geride bizler kaldık." tezini ileri sürmektedir. Oysa Ermeniler de Friglerle beraber 1000'li yıllarda buraya gelmişlerdir. 1000'li yıllardan sonra Ermeni-Frig birikmeliği olmuştur. Yoksa Hurri, Urartu, Ermeni beraberliği söz konusu değildir. Hurri, Urartu, Ermeni sürekliliğini savunan tezlerin karşısındaki Ermenilerin de Kürt olduğunu, Hurri'lerin, Urartuların, Gutilerin de Kürt olduğunu ileri süren tezler, Kürtler ile Ermenileri karşı karşıya getirir. Zaten Güneydoğuda ilk Kürt incelemeleri yapanların gerçek amacı Büyük Ermenistan için bir tarih tezi oluşturmak olsa da yan ürünü Kürtlerdi. Daha sonra Ermenilerin bu bölgeden çekilmesiyle aynı tarih tezinin konusu Kürtlere dönüşmüştür. 1920'lerdeki tarihçilerle 2000'li yıllardaki tarihçilerin farklılığı buradan kaynaklanmaktadır. 1920'lerdeki tarihçiler Büyük Ermenistan için araştırma yaptıklarından bu bölgedeki Kürtlerin Ermenilerden dönüştüğünü vurgularken, günümüzdeki Kürt tarihçileri Ermeni Kralı Tıkran'ın da Kürt olduğunu, Ermenilerin de Kürt olduğunu, Kommenega'nın Kürt olduğunu ileri sürmektedirler. ... Toplum biçimlerinin gelişimi tek yönlüdür. ... uygar bir topluluk tarihten silinir ama geriye ilkel komünal toplum biçimine dönmez.

Türkmen kabilelere dayanan Şah İsmail, Safevi tarikatındaki risalelere şia fıkhı yerleştirerek İranlı bir devlet yapısına dönüşmüş, Türkmenlerle araları kopma noktasına gelmesine karşın Türkmenler İran'ı Afşarlar ve Kaçarlar olarak 1925'e kadar kesintisiz yönetmişlerdir. (Tapper)

Bu boyutu ile bakıldığında zaman İran Türklüğü ile Anadolu Türklüğünün bir bütün oluşturduğunu ve Türkmenistan'da, Çin Türkistan'ında, Afgan Türkistan'ında bu sürecin kesintisiz sürdüğünü ve buradaki İranlı unsurların aslında Orta Asya'daki Türkler içindeki topluluklar olduğu ve İran'daki yerleşik unsurlar olmadığı açıkça ortaya çıkarmaktadır. Bu boyutuyla Türk toplumunun Türk-Tatar ve Aryen ayrımı, Batıların Türk Ulusu'nun İran ve Anadolu'daki egemenliğini silmek için yarattığı yapay bir ayrımdır. Aynı olaya baktığımız zaman Kürtler kendilerinin Aryen, dinlerinin Zerdüşt olduğunu söyleyerek İslam öncesi kimlikle eski, parlak bir tarih yaratma çabasıdadır. Ama Aryen kavramını uyduran Hitler, Aryenleri inceledikten sonra en saf Aryenlerin Macaristan'daki Çingeneler olduğunu gördükten sonra Aryen kavramını terk ederek Cermen ırkına dönüş yapmıştır.

Kürtler ise kendilerini İranlılıktan ayırabilmek için Aryen veya Hint-Avrupalı kavramını kullanmışlardır. Oysa bugün Kurmanci dediğimiz, Sorani dediğimiz dil, Araplaşmış Farsça'nın (Tacikçe) en son biçimidir.

İranlılar da bu Türk etnisi içinde yer almaktadır. Bugünkü İran'ın büyük nüfusu Azeri olarak ayrılmaktadır. Oysa "Azeri" kavramı da "Kürt" kavramı gibi dışarıdan sokulmuş bir kavram olup Türk bütünlüğünü bölme amacına gütmektedir. İran Azerileri, Kuzey Azerileri lafı yerine etnojenezin adının da "İran Türklüğü" olduğunu söylemek bugün her Azeri'nin boynunun borcudur. Azerileri ayırmak, Kürtleri ayırmak, Farsları ayırmak gibi olguların hepsi, dışarıdan dayatılmış, Türk kimliğini bölmeyi amaçlayan süreçlerdir. ... Etnik temel olarak Kürt kimliğine baktığımız zaman da bu kimliğin Türklerin ayrılmaz bir parçası olduğu noktasıdır.

Etnojenezis, Türkler ve Kürtler

Ulusların etnik kimliği ve kökeni günümüz küreselci politikaların temel ögesi olmuştur. Ulusların kendi kaderini tayin hakkı kavramının devrimci içeriği boşaltılarak, merkezi devletlerin mutlak güdümünde “yeni uluslar ve devletler oluşturma” hakkına dönüştürülmüştür. ... Birinci Dünya Savaşı sonrası ABD Başkanı Wilson tarafından ileri sürülen proje ile merkezi devletler dışındaki devletlerin, imparatorlukların parçalanması projesine dönüşmüştür.

Türkleşmiş Zagros ve Mezopotamya kuşağındaki petrol yatakları üzerinde bulunan Türk imparatorluğu parçalanarak Fars etnisi, Kürt etnileri canlandırılarak ulus devletlere temel oluşturma projeleri yaşama geçirilmiştir. Bu süreçte Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu’da Ermenilerin yönetiminde Birleşik Ermeni-Kürt Devleti oluşturmaya amaçlayan emperyalist proje ve Sevr, Kurtuluş Savaşının kazanılması, Ermeni ve Kürtlerin isyanlarının bastırılması ile sonuca ulaşamamıştır.

Ermeni-Kürt Birleşik Devleti

Bugün stratejik olarak birlikte organize olan Ermeni ve Kürtler, aynı bölgede egemen olmak ve İngilizlerle Amerikalılara bölgenin esas Aryen etnisi olduğunu gösterme çabası ile tarihsel süreç içinde birbirlerini kırmışlardır. Kürtlerin ve Ermenilerin aynı kökenden geldiği tezi bizzat Kürt Teali Cemiyeti Başkanı Şeyh Abdülkadir tarafından reddedilmiş, kendilerinin Ermeniler ile aynı Aryen soyundan gelmediklerini ve Pehlevi soyundan gelmiş olduklarını söylemiştir.

Osmanlı’nın Güneydoğu Anadolu ve Irak’ı fethetmesi ile buradaki Ekrad kabilelerinin egemenlerini bölgeden sürerek Osmanlı’ya tabi Ekradları Şafii kimlikleri ile bölgeye yerleştirmesi sonucu olmuştur. Akkoyunlu Çemişkezeklilerin Türklüğü, Şerefhan tarafından altı çizilerek belirtilir.

Şah İsmail bu bölgede Melikşah soyundan gelen aşiretlerin yöneticilerinin tümünü katletmiş, katliamdan kaçıp Osmanlı’ya sığınan bir Beyin Osmanlı’ya tabi olmasıyla Çemişkezek ve Pertek çevresinde günümüzdeki Alevi aşiretleri oluşmuştur.

Etnojenez ve Tarihsel Devrim

Tarihsel devrimin yapısı gereği, fethedilen yerdeki yerleşikler üzerine fatih Türkmen, Tatar Bey ve Mirzaları yönetiminde egemen olan aşiretler soylu Beyleri oluştururlar. Bu soylu Beylerin silahlı adamlarına “noker” ya da “gulam” adı verilmektedir.

Aşiretten Ulusa

Gumilyev tarafından kabileden aşirete, etnostan süperetnos, süperetnostan parçalanmaya ve subetnos giden etnojenez süreçleri şema olarak çizilmiştir. Bu süreç İbni Haldun tarafından kabileden aşirete, aşiretten devlete ve halifelige, kabileden kavmiyete ilerleme şeklinde tanımlanmıştır. Engels, çoban kabilelerin askeri demokratik federasyon yapısının imparatorlukları yıkarak yeni feodal devletleri oluşturduğu bir süreci belirtmektedir. Kuvılcımlı ise askeri demokratik ordaların sınıf çelişkilerini aşamayan devletleri yıktığını, yerleşik düzen üzerine askeri demokratik göçer toplulukların egemenleştiği yeni Rönesans ve yeni devlet tipi oluşumunu vurgular. Bunlar Osmanlı’nın, Selçuklunun toplumsal yapısını açıklar.

Toplumsal yapının en tipik gelişimi Cengiz Tatarlarında görülmektedir. İlk olarak küçük bir oba, küçük bir kabile diğer kabileler ile birleşerek veya onları savaşta yenerek yeni bir “urug” a dönüşür. Uruglar diğer urugları fethettiği zaman fetheden uruga “altın urug”, diğerlerine ise “iregen urug” veya “unagan bogul” ismi verilir. “Altın urug” ile “iregen urug” kavramları egemen olan urugun diğer urugları yapısına almasını tanımlar. Bu süreçte ise ordalaşma başlar. Orda, farklı urugların birleşmesiyle oluşmuş etnosun ilk çekirdeğini oluşturur. Cengiz’in taycıyut ve mankırtları altın urugu oluşturur. ... Bu etnos genişleme sürecinde çevredeki Uygurları, Karlukları, Harzemleri ve diğer çevre urugları fethettikten sonra bunları “ötele bogul” ismiyle orduya yerleştirir. Ordu bir savaş makinesidir. Merkezi örgütlenmenin yanlarında sağ ve sol kol örgütlenmeler biçiminde yayılımı ile coğrafyada yer alır. Burada uruglardan ayrılan savaşçılar toplanarak onlar, yüzler, binler ve tümenler şeklinde örgütlenirler. Bu biçimiyle ilk urug yapısı yerine bütün toplumu bütünleştiren bir süperetnos yapısı ortaya çıkar.

Süperetnos ve Ulus

İbni Haldun'un da belirttiği gibi devletlerin de gençlik, ihtiyarlık ve yaşlılık dönemleri söz konusudur. Yaşlılık dönemleri ölüm ile sonuçlanır. Keza etnojenez de bu diyalektiğin ürünüdür. Hiçbir etni sonsuz değildir. Genç bir etnos devletler gibi giderek gelişir ve süperetnosa dönüşür, süperetnos da parçalanarak sönümlenir.

Genç süperetnos orda, eski, yıpranmış, sınıf çelişkileri ile zayıflamış uygar alandaki devletleri fethederek bunların ölümlerini gerçekleştirir. Bu fetihçi süper etnosun fethettiği ve sonlandırdığı devletlerdeki eski etnoslar ile fetheden etnos arasında yeni bir süreç başlar. Bu süreç etnojenez biliminin temel konusudur. Tarihsel devrim ile başlayan süreç sınıfsal, etnik, toplumsal yapıyı yeniden şekillendirir. Bu diyalektik etkileşim sonucu eski devletin egemen kalıntıları yok edilir. Bu yok ediş fiziksel olarak ya da iktidardan uzaklaştırma biçiminde gerçekleşir.

Merkezi Devletin Oluşumu

Selçuklu İran'ın etnik yapısını tümüyle değiştirirken, kendileri de "bey" ve "yabgu" unvanları yerine "Sultan" ve "Şah" unvanlarını kullanmaya başlarlar. ... Özgür Türkmen savaşçılardan oluşan orda yapısının yerini Sultan ve Şahın gulam ordusu alır. Sultana bağlı gulam ordusunun ve diğer devlet masraflarının karşılanabilmesi için toplumdaki sömürü giderek artar. Devletin ortaya çıkması ile savaşçıların, din adamlarının yaşamlarını üretmeden sürdürmelerini sağlayacak tahıl ve gıda stoku reaya ve köylülerden karşılanır. Bu ise toplumun demokratik askeri yapısı yerine eski uygar devletin sınıflarının oluşturduğu yapıyı doğurur.

Başlangıçtaki han yasasına, han töresine, Cengiz yasasına göre egemen toplum gerek töreye gerekse yasaya göre düzenini kurar. Vergi yasaya göre toplanır. Yargı ise yasaya göre yargucularca uygulanır. Buradaki orda da Orta Asya Türkmen ordasının bir benzeridir. Fethedilen ülkenin bürokrasisinin dilinin kullanılması ve dininin benimsenmesi zaman içinde din ve şeriatın egemenleştiği bir toplum yapısını ortaya çıkarır ve ordanın yıkılması aşamasıyla karşı karşıya gelir. Vergi şeriata göre toplanır, yargıda ise yargucunun yerine kadı geçer. Ordanın yıkılması, gelişen süper etnosun alt etnoslara parçalanmasına ve daha evvel sönümlendirilmiş olan eski etniklerin kültürel kimlikleriyle yeniden ortaya çıkmasına neden olur. Selçuklunun Farslaşması ve Selçuklu içinde Harzemşahlar, Atabeyler gibi topluluklarda Türkçe yerine Selçuklu Farsça'sının egemenleşmesi ile kendini gösterir.

Selçuklunun oluşturduğu Türkmen aşısının, Türk süperetnosu oluşumunun gerilemeye başladığı dönemde yeni Türk akınlarıyla bu süreç tazelenir. Bu sayede Türklük olgusu, İran'da bin yıllık süreç içinde yinelenen tarihsel devrimlerle geri dönülmez bir süreç içinde yerleşmeye başlar.

Kurmancların Şafiileşmesi Selçuklu veziri Nizam-ül Mülk'ün medreselerinde yetişmiş Şafii mollaların yerel Selçuklu Türkmen Beyleri üzerinde etkinlik göstermesi ile olur. Farsça, Kumanci konuşan Şafii mezhepli aşirler, Mirzalar ve bunlara bağlı Gurlar Türkleşerek Kurmanclaşırlar.

Osmanlı'nın Egemenleşmesi

Osmanlılaşma Türkleşmenin en ileri aşamasıdır. Bu nedenle Osmanlı "Türk İmparatorluğu" olarak Hamidiye Alayları'nın Ruslara ve Ermenilere karşı örgütlenmesinde görürüz. Bu yapı sözde İslami temele dayanmasına karşılık Türkleştirmeyi amaçlamıştır. Hamidiye Alayları Rusların saldırısına karşı kurulmuştur. Bu yapı Kurmanc kabilelerinin Türkleşmesinin en ileri aşamasını göstermektedir.

Soranların etnik olarak Araplaşmış olduğunu İngiliz subayı Noel açıkça belirtmektedir. İngilizler Süleymaniye'yi Araplara bağlamak ve Kürtleri kurulacak Ermeni devleti içine yerel özerklikler vererek yerleştirmeyi planlanmaktadır.

Ulus ve Süperetnos

Ulusal bir hareket oluşturmak için uluslaşmak, aşiretten ordaya, ordadan süperetnosa geçmek gerekir. Süperetnos içinde ordalaşan yapının uygar alandaki eski devleti fethetmesiyle beraber ulus oluşmaya başlar. ... Bu uluslaşma süreci tarihsel olarak tekrarlanarak ancak pekişebilir. Yoksa süper etnosun kimliği, egemen olduğu eski devletin etnosu tarafından silinebilir.

Kurmanc ve Soran Şafii kimliği, Osmanlı toprak düzeni siyasi yapılanmasıyla kalıntı etnik yapılarını korumuştur.

İran Topluluklarının Etnik Gelişimi

Kürt kimliği ve Kürt ulusu yaratmak için bölgeye gelen Nikitin ve Soane gibi istihbaratçılar Gur ve Lurların Kürt olmadığını açıkça vurgulamak zorunda kalır. Günümüzde bu etnileri Kürt olarak kabul etme çabaları ise politik amaçlıdır.

Abbasi Devleti'nin ihtiyarlaması ile ortaya çıkan Samani, Buyıt, Mervanid gibi yerel iktidar yapılarının çözümlenmesi Türkler öncesi İran ve Irak'ın etnik yapısını açıklamamızda anahtar olacaktır.

Mervanidler

Mervanoğulların kökeni Arap olan Mervan Bin Kek'e dayanır ve Kürtlükle bir ilgisi yoktur. ... Arap göçebe kabillerine Maadi adı verilir. Dağlı göçebe kabilelere ise Ekrad adı verilir.

Kurmanc ve Soran isimleri ise daha sonradan geliştirilmiş isimlerdir. Bu aşiretler hiçbir zaman kolektif bir aksiyona girmemiştir. Tarihlerindeki ilk kolektif aksiyon Hamidiye Alayları zamanında görülmüştür. Oysaki kolektif aksiyona girmeyen, ordalaşmayan bir topluluk uluslaşamaz ve etnojenez kanununa göre bir etnik oluşturamaz, ancak kabile düzeyinde komünal topluluklar şeklinde kalır.

İslam Tarihsel Devrimi

İslamiyet Bedevi kabilelerini oluşturan aşiretler federasyonudur. Bedeviler uygar şehir devletlerini fethederek toplumsal kimlik kazanmışlardır (*Kıvılcımlı, İbni Haldun*)... Arap etnojenezi İslam tarihsel devrimi ile başlamıştır. Bedevilerden ve medenilerin kaynaşmasından Arap süperethosu, Arap ulusu veya Arap kavmi ortaya çıkmıştır. Etnojenez yasasına göre bir kavmin, bir ulusun oluşabilmesi için bu tarihsel devrim sürecinde ordalaşma ve ortak dilin gelişmesi gerekmektedir. Bunun dışında uzun vadeli ticaret sürecinde gelişen bir ticaret dili de ordalaşmanın oluşturduğu dilin yanında ikinci ortak dilin oluşmasına yol açar.

Tacik Kavramı

Arap kavimleri İslamiyet ile kazandığı fetihçi dinamizm ile Sasani İran'ı, Suriye'yi Doğu Anadolu'yu fethederek bu bölgelerdeki halkları İslamlaştırmıştır. Zerdüşt dinine bağlı ve Pehlevice konuşan Sasanilerin oluşturduğu köleci toplum düzeni yıkılarak Arap kabileleri yönetiminde yeni Fars toplumu ve yeni Farsça oluşturulmuştur. Araplar askerlerini Horasan'da, Türkistan'da Müslüman köylülere dönüştürerek halktan sağlamıştır. Tacik ismi bu Müslümanlaşan Farsi halka verilmiştir. Türkistanlı Türklerin verdiği bir isimdir. Başlangıçta Farsça konuşan Arap anlamındadır. Araplar da göçebe, dağlı Türklere Zagroslar'daki halka verdiği gibi Ekrad adını vermiştir.

Türklerin Müslümanlaşması ile Türk gulamlar Arap ordularındaki ana askeri topluluğu ve gücü oluşturmuşlardır. Emevi Kureyş ailesine karşı Horasan'da başlayan Abbasi ayaklanması sonucu Mervani Hanedanlığı yıkılarak Abbasi Hanedanı iktidara gelmiş ve halifeliği Bağdat'a taşımıştır. Abbasiler döneminde Doğu Anadolu'yu fetheden orduyu bütünüyle Türk gulamları oluşturur. Rum hududu boyunca ordularını Türk gulamların oluşturduğu emirlikler yer alır. Abbasi Devleti'nin çökmesiyle Türkistan'da ve Horasan'da Sünni Samanidlerin, İran'da ise Şii Buyıtların egemenliği söz konusudur. Güneydoğu Anadolu'daki Mervanidler de, Musul'daki Hamanidler de yerel iktidarlardır. Bağdat Halifeliği'ne bağlı olan bu yerel iktidarlar Kürt tarih tezi savunucularına göre Kürt iktidarları ve devletleri olarak tanımlansa da o dönemde Kürt kimliği oluşmadığı gibi bu devletlerin egemenleri Araplardan ve orduları da onlara bağlı Türk gulamlarından oluşmaktadır.

Kürt tarih tezini savunanlar Azerilerin de, Şah İsmail'in de Kürt olduğunu ileri sürmektedirler. Buna dayanak olarak Abbasi Devleti'nin yıkılması sonucu Kafkasya'da ortaya çıkan Şeddadilerin Kürt olduğundan, Arranların, Revadilerin Kürt olduğundan hareket etmektedirler. ... "Arran"ın Aryen isminden kaynaklandığı, Kürtler de Aryen olduğuna göre Arranların da Kürt olduğu gibi düz bir mantıkla Arranların Kürt olduğuna hükmedilir. Arranlar Şeyh İbni Sumbat isimli Kafkasyalı bir kökenden gelir. Şeddadiler ise Muhammed Bin Şeddad Bin Kartu soyundan gelir. Burada Kartu'nun "Kürt" demek olduğunu ileri sürerek Şeddadileri Kürt ilan ederler (*Bedirhan*). Kartu, Ermenilerin Gürcülere verdiği bir isimdir (*Nikitin*). Bu kavmin yöneticileri de Kartulardan gelmektedir.

Gurlann Kökeni

Tarihsel devrimler sürecinde orda ile bütünleşmiş fatih etnos ile fethedilen etnosun karşılıklı etkileşimi ile ulus oluşur. Fethedilen toplumun dini ve dili, yerleşik toplumun düzeni, üretim tarzı, fethede süperetnos tarafından benimsenir ve fetheden süper etnosun egemenleri bu toplumun yeni egemenleri olarak kendi devlet yapılarını kurarlar. Fethedilen toplumdaki eski etnos yöneticileri ve halkı fatihler tarafından yeniden biçimlendirilir. Bu süreçte bazen fetih sürecine direnen şehirlerin tüm halkı katledilir. Daha sonraki süreçte ise yerleşiklerin bürokrasisinde yer alan bürokratla yeni egemenlerin oluşturduğu devlete bürokratik olarak hizmet etmeye başlarlar. Bu süreçte eski etnos yeni egemen süperetnos ile kaynaşarak tarihten silinir. Bu süreçte en alt sınıfı oluşturan köylü yerleşik köleler tarımsal üretimin gerilemesi ile göçebe çoban topluluklara dönüşür. Eski toplumun egemenleri, hanedanları yok edilirken eski toplumdaki hanedanlara hizmet eden bürokratlar ve din adamları yeni efendileri olan fetheden toplumun egemenlerini hizmetine girerek bu yeni süper etnosla kaynaşırlar. Buna karşılık köle veya serf konumundaki topluluklar ise ya yeni toplumdaki yerel yöneticilerin emrine girerek serfleşir, köylüleşir ya da tarımsal üretimin gerilemesi ile çoban toplumlara dönüşerek yeni egemen fetihçilerin göçebe çoban kabileleriyle bütünleşmiş alt unagan bogullara dönüşür. Göçebe Kurmanç aşiretlerine Goran köylülerinin eklenmesi örneği ile gördüğümüz bu olgu çok daha geniş bir olgu olarak tüm İran ve Anadolu'da görülmektedir.

Kabileden aşirete geçiş, oradan ordaya geçiş süreci ise farklı bir süreçtir. Bu bir etnos oluşum sürecidir. Bu etnos giderek süperetnosa dönüşür. Bu süreç Araplarda Türkmenlerde, Araplarda açıklıkla görülen ve süper etnoslar oluşturan tarihsel devrimlerdir. Bu süreçte iki kabile karşı karşıya geldiği zaman birleşirler ya da galip kabile diğer kabileyi yok eder. Galip kabile "altın urug" ismini alırken fethedilen kabile ise "iregen urug" adını alır. Ordalaşan topluluğun diğer kabileleri fethetmesi ile "unagan bogul" Veya "ötele bogul" dediğimiz kabileler, kabileler federasyonu içinde yer alır. Bu kabileler federasyonu da ordalaşarak "süper etnos"a geçer.

Süperetnos ordasının uygar devleti fethedip bu coğrafyayı yurtlaştırmayı, uygar devletteki süper etnosla diyalektik ilişkiye girmesi veya kendine entegre etmesiyle ulus ortaya çıkar. Yani Anadolu ve İran'ın Türk ulusu ile uluslaşması bu sürecin ürünüdür.

Arapların İran'ı bir kez zapt etmesine karşılık, Türkler, Turanlılar Antik Çağ ve Ortaçağ tarihi boyunca sürekli yaptıkları akınlarla bu bölgeyi Türkleştirmişlerdir.

Medlerin Tarihi

80'li yıllardaki Kürtçülerden daha ileri giden günümüz Kürtçüleri, Kürtlerin bölgenin yerleşik halkı olduğu, Aryen kökenli bu halkın 7000 yıldır bu bölgede bulunduğu, Doğu Anadolu'da yer alan bu Aryen halkın bölgeden göçen Avrupalıların ataları olduğu gibi bir tezi savunmaktadırlar.

Bu tezin ilk savunucuları ise Kürtler olmayıp Ermenilerdir. Onlara göre Ermeniler Hurrilerin devamı olan ve bölgenin yerleşik halkıdır. 7000 yıldan beri Ermeniler bu bölgede yaşamaktadır. Kürtçülerin Hurrilerin, Guttilerin, Kasitlerin, Mitannilerin, Medlerin Kürt olduğunu ileri süren tezleri Ermeni tarih tezinin kötü bir kopyasıdır.

Ermenilerin Kökeni

Ermenilerin, Hurrilerin ve Urartuların devamı olarak gelmiş bir etnos olduklarını, yerli bir Aryen ulusu olduklarını söylemek tarih dışıdır. Ermeniler MS 1. yüzyılda Trakya'dan Anadolu'ya giren Friglerin Doğu Anadolu'daki kolonilerinden kalan bir halktır. ... Ermenilerin ve Kürtlerin aynı uygarlıklara sahip çıkmaya kalkmaları, bu bölgede egemen politik güç olma ereğiyle İngilizlerin ve Amerikalıların Ermenilere bu bölgenin yerli halkı olduğunu kabul ettirme çabalarından başka bir şey değildir. Bu olgu günümüzde Kürtler için de geçerlidir.

Etnosların Ömrü

Büyük açıklıkları, büyük savaşlardaki büyük katliamları, mikropların tarihte yaptığı büyük kırimlara yol açtığını göz önüne aldığımızda, bırakınız 7000'i, 1000 yıl bile bir etnosun sürebilmesinin mümkün olmadığını görmekteyiz. Kaldı ki etnos yalnızca biyolojik bir olgu değil sosyal, askercil bir olgudur. Etnosu oluşturan en önemli öge Orta Asya'da gördüğümüz süperetnosu oluşturan savaş makineleri

ordalardır. Buradan ulusa geçiş ise belli bir mekanda yurtlanmadır. Belli bir mekanı zapt ediş ve kimliğinin buradaki devletle, toplumsal biçimle bütünleştirmedir.

Kurmanclar ve Kürtler

Kurmanc, Gur, Miskin gibi etnik topluluklar sınıfsal bir içeriğı de kapsayarak, fethedilen halkların isimlerini oluşturmaktadır.

Selçuklular, Artuklular, Harzemşahlar, Dilmaçlar, Çubuklular, Saltuklular, Mengüçükler, Danişmendler gibi Türkmen kabileleri, Türkmen egemenleri geri dönmek üzere Doğı Anadolu, Irak ve Güneydoğı Anadolu'da bölgelerine yerleşmişlerdir. Bu süreçte İzady'nin de belirttiğı gibi bu bölgede Kürt ya da Ekrad toplulukları yoktur. Doğı Anadolu'da Ermeniler, Güneydoğı Anadolu'da Süryaniler, Urfa ve Diyarbakır bölgesinde ise Mervani Arapları ve Rumlar yer almaktadır.

12. yüzyılın toplumsal bir gerçeğı olarak Güneydoğı Anadolu, Irak ve Doğı Anadolu Türkmenler tarafından bütünüyle Türkleştirilmiş. Türkmen yurdu olmuştur. Mervaniler, Emevi hanedanının devamı olarak Rum, Ermeni, Nasturi halkı dışında bu Abbasi fatihleri olarak yer almaktadır. Türkmenlerin yurt olarak bu bölgeye yerleşmesi ve bu bölgenin "Türkiye" ismini alması Cohen tarafından altı çizilmiştir. Cohen *Osmanlılar Öncesi Anadolu* kitabında bu bölgenin 12. yüzyılda Türk bölgesi olarak bilindiğini vurgulamaktadır.

Mervaniler Amid, Bitlis, Erzurum, Van ve Musul'da yerleşmişlerdir. Bu bölgelerdeki Mervani Arap iktidarı Selçuklu Türkmenleri tarafından yıkılmış, yukarıda sayılan Türkmen Beylikler bu bölgelere yerleşmiştir. Kürt tarih yazıcılarının Kürtlerin binlerce yıldan beri bu bölgede bulunduğunu ileri sürmelerine karşın, *Şerefname'de* Ekrad tarihinin Türkmenlerin geliş sonrası, yani 12. yüzyılda gelişmeye başladığı, esas olarak da Akkoyunlu ve Karakoyunlu Türkmenleri ile başladığı yazmaktadır. Mervanoğulları tarihinde sözcük olarak geçen Ekradların günümüzdeki Kurmanclar ile hiçbir ilgisi olmayıp, bu sözcük dağı göçebe kabileleri tanımlamaktadır.

Kürt tarih yazıcıları Kürt hakimleri olarak kullandıkları melik, emir, Mirza, han unvanları gösterir ki farklı devletlerin, süper etnosların kullandıkları statülerdir. *Şerefname'de* Emir Şeref Ekradların kökenini daha sonra Abbasilere ya da Mervanilere bağlanır.

Günümüz Kürt tarihçilerinin Kürtlerin kökenini Hurriler, Mitanniler, Medler gibi antik tarihteki bir köke bağlaması gibi, *Şerefname'de* *Şerefname'yi* yazdığı dönemdeki İslami bakışı ile kökenlerini Emevilere, Abbasilere bağlamaktadır.

Selçukluları takip eden dönemdeki İlhanlı-Çağatay Tatarları ve Akkoyunlu Mirzaları, Kurmanc toplumunun tarihinin başlangıcındaki efendiler olarak Şerefname tarafından *Şerefname'de* anlatılmaktadır. Selçukluların yıkılması ile ortaya çıkan Zengi Atabeyliği ve Harzemşahlar döneminde Mardin, Hasankeyf'te egemen olan Selçuklu atabeyleri Zengilerin yönetimindedir.

Zengiler Türkmen Beyliği olduğu halde, daha sonra Eyyubi ve Memlukluların yönetime geçmesiyle buradaki yöneticiler Melik unvanını alırlar. Meliklerin Kurmanclarla hiçbir ilişkisi olmadığı halde Selahaddin Eyyubi'nin Kürt olduğu ileri sürülmektedir. ... Osmanlıların bölgeyi ele geçirmesiyle Osmanlı egemenliğinde eski Mirza unvanları yerine Paşa ve Bey unvanlarını kullanır. ... Kurmanc kimliğini Mirzalar ile simgelemektedir.

Bu bölgeye yerleşik Kurmanclar ise Cengiz yasasına göre cüldük kabileler olarak tanımlanır. Cüldük Kurmanclar boyeri ve Mirzalara tabi reaya, serf yerleşik ya da çoban topluluklardır. ... Kurmanclar Selçuklu Türkmenleri ile birlikte ötele bogullar yani tabi uruglar olarak bölgeye gelmiştir. Bölgeye gelişleri sürecinde gerek Selçukluların gerekse bu toplulukların konuştuğı yeni Farsça Tacikçe ve Zendce gibi bir dildir. Esas gelişimini Osmanlı tabiyetinde gerçekleştiren bu dil Kurmanci olarak isimlendirilir. Türkmen kabilelerine tabi olan Kurmanclar Irak'ta ise farklı bir statüye sahiptir. Irak bölgesinde reaya ve köle sınıf olarak Goranlı, bunların aşireti Mirzaları olarak Kurmancları görmekteyiz. Selçuklularla daha doğrusu Akkoyunlular ve Purnaklı aşireti ile birlikte Irak'a gelen

Kurmanc kabileleri egemen Purnaklı aşiretinin Kızılbaş olup Safevilere katılması nedeniyle Osmanlı Devleti tarafından bölgeden çıkarılmasıyla Soran, Baban gibi kabileler üzerine Kurmanclar egemen kabileler ve aşirler olmuştur. Güneydoğu Anadolu'da aşirler Türkmenler iken Kurmanclar reaya iken, Kuzey Irak'ta Süleymaniye çevresinde Goranlar köylü reaya, Kurmanclar ise bunların yöneticileri konumundadır. Bu bölgedeki Kurmancların konuştuğu dil Sorani, Sultan Murat döneminden sonra 17. yüzyılda gelişmeye başlamıştır.

Soranların Gelişimi

Nikitin ve Soane'ye göre Goranlar köylüyü, Kurmanclar ise efendileri, aşirleri oluşturmaktadır. Bunlar arasında iki farklı etnik yapı ortaya çıkmaktadır. Bu bölgede Osmanlı egemenliği sonrası gelişen yapılanmada Sorani adında yeni bir Farsi dil gelişirken Osmanlı'ya bağlı Musul ve Bağdat arasındaki tımar ve zeametlere yerleşmiş, Osmanlı sancaklarına bağlı bir topluluk gelişmiştir.

Kürtlük Zorlaması

Kurmanc kimliği günümüzde bir Kürt kimliği yaratmak için esas alınan, alınması istenen bir kimlik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kuzey Irak'ta Kurmanclar ise Goran köylüleri üzerinde egemenliklerini aşirler olarak sürdürmektedir. Barzaniler, Babanlar gibi aşiretler Kurmanc kimliklerini Goranlarla birleştirerek Soran kimliği ile ortaya çıkmıştır. Daha sonraki politik süreçte ise Zazaları ve Goranları Kurmançlık altında birleştirerek bir Kürt kimliği oluşturulmaya çalışılmaktadır. İngilizler ile işbirliği yapan Babanlar ve Bedirhanlılar gibi Kurmanc kökenlerinden gelen aşirler Osmanlı Devleti'nin inisiyatifinde gelişmiş bir topluluk olduğu için Osmanlı'ya tabi olmuşlardır.

Şafii Zazalar ile Alevi Zazalar Osmanlı-Safevi ilişkileri sonucu siyasi kimlikler olarak dinsel bir kimlikte oluşturulmuştur.

Günümüzdeki Kürtçüler ise Pankürdik bir yaklaşımla Kürtlüğünü kaybetmiş Gurları, Lurları, güneydeki petrol bölgelerine yakın Bahtiyarileri Kürtlüğe ilave etmektedir. Aynı şekilde Kürtler ile ilişkisini tamamen kesmiş olan ve hiçbir zaman Kürt olmayan Alevi Zazaları da Kürt kimliği içinde sayma amacındadırlar.

Kürt Politik Kimliği

Günümüzde Türkiyelilik kavramını kullanmanın arkasındaki olgu, Kürtlere politik bir kimlik oluşturma çabasıdır. Kurtuluş Savaşı öncesi yıllarda Wilson Prensiplerine dayanılarak Osmanlılık kimliği altında yeni etnilerin yaratılması sürecinde Kürt politik kimliği ileri sürülmüştür. Kürt Tealî Cemiyetinin Türk entelektüel çevresinde tanınmış kişileri, Pankürdik bir birleşmeyi savunan tezler ile Sevr masasına oturma noktasında hareket etmişlerdir. Şerif Paşa tarafından Fransa'daki Sevr tartışmalarına katılmak için gönderilen kişiler Kürt Tealî Cemiyetinin görüşleri doğrultusunda Doğu Anadolu, Kafkasya ve Irak'ta bir Kürt devletinin oluşturulması tezini kabullenmişlerdir.

Bu tezin arkasındaki olgu ise, Hamidiye Alayları ile Abdülhamit'in geliştirdiği askeri kimliği, Kürt politik kimliğine dönüştürme çabasıdır. Günümüzde bu olgu Türkiyelilik kavramı ile gündeme getirilmiştir. "Türkiye halkları" kavramından yola çıkılarak "Kürt milliyeti" ve "Kürt milleti" kavramları türetilmiştir. Oradan da "Kürt milletinin ayrılma hakkı" adı altında, Leninist teze karşı çıkan ya da Türkiye'nin kendi ulusal gerçeğine aykırı Batıcı, emperyalist bir tez olarak ayrılıkçı Kürtçülük söz konusu olmuştur.

Kürt ve Kürtçülük Kavramları

Geçmişte Osmanlılık kavramı Türklüğe karşı kullanılan bir kavram olduğu gibi, günümüzde de Türkiyelilik kavramı Türklüğe karşı kullanılan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kürtlerin bu Türk devletleri içindeki konumunu incelediğimizde gerek Orta Asya'dan gerekse Horasan'dan Anadolu'ya gelen ve Türkçe'nin yanında Farsi dilde konuşan Türk kabilelerine kabul edilmiş topluluklar olarak Anadolu'ya girdiklerini göreceğiz.

Bu gerçeği reddetmek tarihsel olarak da, verisel olarak da mümkün değildir. Keza Izady de *"Türkler Anadolu'ya geldiği zaman bu bölgelerde Kürtler olmadığı için çok rahat boydan boya geçmişlerdir, bir direniş olmamıştır."* demek zorunda kalmıştır. Böylece Abdullah Öcalan'ın *"Kılıçlı Türkler geldiğinde onlara çiçek uzatan Med çocukları vardı."* ifadelerinin hiçbir tarihsel tabanı olmadığı görülecektir.

Kürt tarih yazıcıları, Kürtlerin Osmanlı'ya bir anlaşma sonucu tabi olduğunu fakat Osmanlı'nın bu anlaşmaya uymadığı tezini ileri sürmektedirler. Onlara göre Osmanlı'yla beraber Şah İsmail'e karşı savaşmışlar ve büyük destek vermişlerdir. Bu, tarihi gerçeklerin saptırılmasından başka bir şey değildir.

Kurmanc Kimliğinin Oluşumu

Osmanlı, ağır topları ile İstanbul'dan yola çıkıp Çaldıran'a gelme sürecinde Sivas'tan başlayarak yolu üzerindeki bütün Türkmen kabilelerini katlederek ilerlemiştir. Osmanlı, Şah İsmail ile savaşa girdiğinde Şah İsmail'in ordusunda esas gücü Türkmen kabileleri oluşturmuştur. ... Yavuz Sultan Selim'in esas hedefi bu bölge olmasına karşılık Çaldıran Savaşından sonra bile bu bölgede egemenlik kuramamıştır. Bu bölgede Türkmen Beylikleri egemenliklerini sürdürmüştür.

Türkmen Beylerinin bu bölgeden çıkarılması stratejik hedefine ulaşmak için Yavuz Sultan Selim savaşmayı bu bölgede sürdürmüştür. ...Türkmen Beylerini bu bölgeden çıkarttıktan sonra tımar ve zeamet ile Kürtleri eski düzenlerinden farklı olarak Osmanlı'ya tabi, yarı serf topluluklar olarak buraya yerleştirmiştir. Hiçbir şekilde Kürtler ile yapılan bir anlaşma söz konusu değildir. ... Ama daha sonra bu kabilelerin tümü, oluşturulan yeni yapı nedeniyle Osmanlılaştırılmakta, bir yerde Türkleştirilmiştir. Bu süreç 20. yüzyıla kadar sürmüş, Şafiileştirilmiş ve Türkmenleştirilmiş bir Kurmanc kimliği ortaya çıkmıştır. Keza Kurmanc dilinin 16. yüzyıldan sonra gelişmeye başlamış olduğu, Izady'nin dil gelişim haritasında da açıkça görülmektedir.

Zaza Kimliğinin Oluşumu

Alevilik ise Osmanlı ile çatışan ve çatıştığı için katledilen bir Türkmen kimliğidir. ... Bu Türkmen kabileler Farsça'yı (Zazaca) Osmanlı'nın yapmakta olduğu katliamlardan korunmak için kullanmışlardır. Bu tarihsel bir olgu olarak Kürt politik kimliğinin önündeki bir gerçektir. ... Yavuz Sultan Selim'in emri ile bu bölgedeki Osmanlı Beylerbeyine bağlı livalar ve sancaklar oluşturması sürecinde Kurmanc topluluklarının işlevleri, Alevilerin ve Kızılbaş Türkmenlerin bu bölgeden sürülmesi veya Sünnileştirilmesi olmuştur.

Buna direnen gerek kuzeydeki Türkmen aşiretleri ve Türkmen Beylikleri gerek Erzurum, Erzincan, Tunceli, Varto, Hınıs bölgesindeki Türkmen aşiretleri Alevi kimlikleriyle kalmışlardır. Ama, Kurmanclar tarafından katledildikleri kanlı bir tarih yaşamak zorunda kalmışlardır. Keza Yavuz sonrası Sultan Süleyman ve Sultan Murat zamanında da Musul ve Kerkük, yani Irak, Türkmenlerin elinde olduğu için bu süre içinde bölgede Soran kimliği gelişmemiştir. Oysa bu bölgeler Türkmenlerden alındıktan sonra Soranlar Şafii kimliği ile gelişmiş ve bu bölgedeki Türkmen kabileleri içindeki Lur ve Gurlar tasfiye olmuştur.

Gur ve Lurlar bir başka yaklaşıma göre Yezidi dininde olan Kürtler olarak tanımlanmaktadır. Gurlar ve Lurların tasfiyesi ile Goranlar tarih sahnesine çıkmıştır. Bu olgu da 17. yüzyıldan sonra gelişmiştir. Bunu sağlayan olay ise Osmanlı'nın bu bölgeyi zapt etmesi ve Purnaklı aşiretini bu bölgeden çıkarmasıdır.

Hamidiye Alayları ve Şafii Kurmanclar

Günümüze doğru geldiğimizde Osmanlı'nın, Kurmancları Kafkaslardaki ve Doğu Anadolu'daki Ermenilere karşı bir milis gücü olarak örgütlemesiyle Hamidiye Alayları olgusu karşımıza çıkmıştır. Hamidiye Alayları ile bu bölgedeki tüm Şafii kabileler örgütlenmiş ve bu örgütlenme sonucu Milan ve Zilan aşiretlerinden ... 36 alay oluşturulmuştur. Her alayda 200 kişi bulunmaktadır. Böylece 7200 kişilik bir askeri yapı oluşmuştur.

Hamidiye Alayları'ndaki Paşalar herhangi bir eğitim almamıştır. Bunlara bağlı olarak her aşiretten yüzbaşı ve teğmenlerin bulunduğu bir yapı oluşturulmuştur. İngiliz istihbaratında "Kürt subayları" olarak geçen kavram da bu Hamidiye Alaylarından kalan Hamidiye Paşalarıdır. Yani "alaylı" dediğimiz kavram buradan kaynaklanan bir olaydır. Hamidiye Alayları'nın gerçekleştirmiş olduğu en önemli işlerden biri de Alevileri açıkça kırmak olmuştur.

Şeyh Said İsyanında ayaklanmayı Cibranlı Halil'in örgütlediğini ve Sünni-Alevi çatışmasının ön plana çıktığını İngiliz istihbaratının raporlarında görmekteyiz. Cibranlı Halil, Hörmeki ve Balabanlara sığınmış bir Şafii aşiretin reisidir ve Cibranlılar Hamidiye Alaylarında görev almış bir topluluktur. Şeyh Said İsyanının İngiliz istihbaratının bilgisinde ve inisiyatifinde olduğu kanıtlanmıştır. Burada da gene Şeyh Said İsyanına karşı olan Balabanlar, Lolanlar ve Hörmekiler Türkiye Cumhuriyeti kuvvetlerinin yanında yer alarak Şeyh Said'in yenilmesine yardımcı olmuştur. Bunu Nuri Dersimi ihanet olarak gösterirken, bu olgu aslında Kurmanclar ile Alevi Zazalar arasındaki çelişkiyi vurgulamaktadır. Cumhuriyeti coşku içinde destekleyen Alevi Zazalara karşılık Abdülhamit rejimini özleyen Şafii Kurmancların politik kimliklerinin gereğini yapmaları 21. yüzyılda bile süren bir olaydır. Günümüzde de PKK, Tunceli ve diğer bölgelerdeki Zaza aşiretlerinin örgütlerini fiziki olarak katlederek kendisine tabi kılmayı amaçlayan bir yapıyı oluşturmaya çalışmaktadır.

İngiliz Belgelerinde Kürtçülük

1958 tarihli bir İngiliz istihbarat raporunda, Türkiye'de toplam nüfusun 28 milyon olduğu ve bunun içinde 2 milyon Kürt olduğu, İran'da toplam nüfusun 20 milyon olduğu ve yaklaşık 1 milyon Kürt olduğu, Irak'ta yaklaşık nüfusun 5 milyon olduğu, 1 milyon Kürt olduğu, Suriye'de ise 4 milyonluk nüfusa karşılık 150.000 Kürt olduğu yazmaktadır. Sovyetler Birliği, yani Ermenistan'da ise 100 bin Kürt olduğu gösterilmektedir. ... Yani bu bölgedeki toplam 60 milyon nüfus içinde Kürtler 15'e 1 gibi bir oran oluşturmaktadır.

Avrupa Birliği Kürtlerin azınlık olduğunu ileri sürerken aslında bu gerçeği görerek söylemektedir. Kürtler ise buna bile razı olmayarak, "Hayır biz azınlık değiliz. Cumhuriyetin kurucusuyuz." demektedir.

Süleymaniye bölgesindeki isyanlarda Şeyh Mahmut, Irak'taki ve kuzeydoğuda isyanlarda ise Molla Barzani söz konusudur. Fakat bu iki ayaklanma da esas olarak yerel ayaklanmadır ve ulusal nitelikleri söz konusu değildir.

Günümüzde Irak'ta Kurmanc Barzani aşireti ile Soran Talabani çatışması gibi, 1920'lerde Zebari aşireti ile Barzani aşireti çatışması ...

Ermeniler ve Kürtler

Yüzbaşı Noel, 1914 yılında Ermeni katliamı yaptıkları varsayımı ile Kürtlerin bundan çok korktuklarını ve İngilizlerin bu bölgeye gelerek Kürtlere karşı bir misilleme yapacağı korkusu içinde olduklarını belirtmiştir.

İngilizlerin bu bölgede Pankürdik bir devlet değil, farklı aşiretlerin egemenliğinde bölgeler oluşturmaya ama esas olarak da Kürt aşiretlerden bir devlet oluşturmadan uzak durduğunu ve Ermenilerle birleştirmeye çalıştığını görmekteyiz (Esas olarak da Ermeni devleti içinde küçük özerk Beylikler).

İngilizlerin Mısır Kuvvetleri Karargahından gelen gizli bir raporda şöyle yazmaktadır: "Hemen hemen tüm görevlilerin raporları Ermeni ve Kürtlerin birçok yerde öylesine karışmış olduğunu göstermektedir ki, mevcut durumda iki farklı ve ayrı oluşturmak adaletsizliğe, karşılıklara, kan dökülmesine yol açacaktır. Binbaşı Noel tarafından önerildiği gibi Kürdistan ve Ermenistan arasındaki coğrafi ilişkinin belirlenmesinin sonraki bir tarihe bırakılması ve tüm bölgenin geçici olarak tek bir mandacı gücün ve aynı idari sistemin kontrolüne bırakılması daha iyi olacaktır."

Kürt Teali Cemiyeti ve İngilizler

Kürt aydınları olarak ortaya çıkan Kürt Teali Cemiyetinin ve ona bağlı grupların İngilizlere yazdıkları mektuplarda verdikleri sözler ibret alınması gereken bir mandacı düşünce yapısını bize göstermektedir. Keza aynı dönemde Türkiye'de de Amerikan mandasını savunan Türk aydınları söz konusu olmuştur.

Kürtler İngiliz mandasını Amerikan mandasına tercih ettiklerini vurgulamaktadır.

Kürt Askeri Gücü

Kurtuluş Savaşı'nda Türklerle birlikte Kürtlerin de savaştığı ve savaşın birlikte kazanıldığı sık sık vurgulanır. İngiliz raporlarına göre 1958 yılında 2 milyon nüfusa sahip olan Kürtlerin Abdülhamit dönemindeki

Hamidiye Alayları için çıkarabildikleri asker sayısı ancak 8.000 dolaylarındadır. Bu olgu "Kürtler azınlık değil, kurucu uluslardan biridir." ifadesinin geçersizliğini ortaya koyar.

1926 yılında Kürtlerin hazırladığı bu raporda tüm Kürt nüfusu 1926 yılında 13 milyon olarak gösterilirken 1958 yılında İngiliz istihbaratının hazırladığı gizli bir raporda tüm Kürtlerin nüfusunun yaklaşık 4.5 milyon olduğu belirtilmektedir. 1928 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin yaptığı ilk nüfus sayımında bile tüm Türkiye'nin nüfusu 13 milyon dolaylarındadır. ... Buradaki Türkiye aşiretleri dediğimiz 670 kabilenin her birinin 1000 kişi olduğunu varsaydığımız zaman toplam nüfus 670.000 yapmaktadır. Her 100 kişiden birini de asker yaptığımız zaman 6.000-7.000 silahlı adam ortaya çıkmaktadır. Bu boyutuyla bakıldığında ise 1926 yılında Türkiye'de 500.000 ile 600.000 arasında bir Kürt nüfusunun olduğu ortaya çıkmaktadır. Keza Kars, Kağızman, Ardahan bölgelerindeki 150 kabile de eklendiğinde en fazla 700 ila 800.000 arasında nüfus olduğu görülmektedir. Buna karşılık 13.000.000 gibi bir sayı son derece hayali olmaktadır.

Günümüzde Izady bile Kürtlerin toplam nüfusunun 26 milyon olduğunu yazmaktayken, 90'lı yıllardaki Kürt Konferansında Kürt nüfusunun 12-15 milyon olduğu kabul ettirilmeye çalışılırken 1926 yılında Kürtler ya sayı saymayı bilmiyorlardı ya da şimdi yaptıkları gibi gerçekle hiçbir ilgisi olmayan bir tarih tezi yaratmaya çalışıyorlardı.

Başlangıçta İngiliz istihbaratı ile çalışmaya gönüllü olan Kürt Teali Cemiyeti üyeleri, İngilizlerin Kürtleri Ermeni devletinde neredeyse ikinci sınıf yurttaş durumuna getireceğini görür ve Kuvayı Milliye'nin gelişmesiyle beraber yön değiştirerek Türk kuvvetlerin tarafına geçer. Hristiyanlara karşı yapılanlar yüzünden kurulacak bir Ermenistan devletinde Kürtlere karşı bir misilleme yapılacağı korkusuyla tavırları 180 derece tersine dönmüş ve bu nedenle de İngiliz istihbaratı bunları ilk önce İttihat ve Terakki'nin adamları ve daha sonra da Mustafa Kemal'in adamları olarak suçlamıştır.

Özdemir Bey'in Musul Seferi

1920'lerde Misak-ı Milli sınırlarında mücadele etmek için Mustafa Kemal'den görev alan Özdemir Bey, 200 kişilik kuvvetiyle İngilizleri Musul'a kadar sürüklemiştir.

Türkiyelilik-Türklük

Bugünkü Türkiyelilik kavramı altında bir Kürt kimliği arama çabasının tarihsel, politik ve askeri tabanı olmadığı açıkça görülmektedir. Geçmişteki Osmanlılık kavramı nasıl Türklüğe karşı idiyse bugünkü Türkiyelilik kavramı da Türklüğe karşıdır. ... Arap ve Rus tarihçiler Selçuklulara karşı Selçukluların Türk kimliğini değil İslam kimliğini ön plana çıkararak Türklüğünü saklamaya çalışmaktadırlar. Türk kimliği günümüzde oluşmuş bir kimlik değil 1000 yıllık bir sürecin içinde gelişmiş bir kimliktir ve Zaza, Soran, Kurmanc gibi unsurlar Türk kimliği içinde kalık etniler olarak gelmişlerdir.

Tarihi biraz inceleyerek geçmişe baktığımız zaman gerek Zilan gerek Milan aşiretlerinin bizzat bu Ermeni olaylarında fiili aktörler olarak yer aldıklarını göreceğiz. Bu nedenle de Kurtuluş Savaşına katılmalarını veya Kurtuluş Savaşına karşı İngilizlerin yanında yer almamaların nedeni, İngilizlerin Ermeni devletini kurduğu zaman bunları cezalandıracağı korkusudur. Bu tarihsel çelişki bugün ters-yüz edilmiştir. "Kürtler ve Ermeniler Aryen ırktan gelmektedir" teziyle çocuk kandırır gibi Kürtler kandırılmaya çalışılmaktadır. Oysa en Kürtçü olan Abdülkadir bile "Biz Pehlevi ırktan geliyoruz. Kesinlikle Ermenilerle bir ilğimiz yoktur ve Pehlevi ırkı Türkler ile bütünleşmiştir." demektedir. Başlangıçta Kürt Teali Cemiyetinin Başkanı olarak İngilizlere yanaşan Abdülkadir daha sonradan Türk işbirlikçiliği ile suçlanmıştır. Aynı şekilde Baban ailesi de suçlanmaktadır.

Türkiyelilik kavramı ile geçmişte Osmanlılık kavramının çıkardığı Ermenilik ve Rumluk kavramı gibi Kürtlük kavramı ortaya çıkarılmak istenmektedir ama Kürtlük olgusu Türklükten hiçbir şekilde ayrılamayacak tarihi bir sürecin ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu dönemde PKK bile "Türk ve Kürtlerin partisiyim." diyerek Türkiye'nin partisi olduğu savını ileri sürmektedir. İslam olgusu Türklerin büyük bir çoğunluğu olan İran Türklüğünü Türklük dışına atmış, buna karşılık Türklük içinde olan Kurmancları ayrı bir etni olarak öne çıkartmıştır. Oysa etnik olarak tarihsel bir sürecin içinde bu etniler Türklük yapısı içinde oluşturmuştur.

Günümüz Kürt Politikasının Çözümlemesi

20. yüzyıl başında, dünya devrimlerinin getirdiği değişen dünya koşullarında, emperyalistlerin kurmak istedikleri "Yeni Dünya Düzeni"nde etnik kimliklerin öne çıkarıldığını, dünya sistemine bağlı yeni küçük devletlerin oluşturulması uygulamasını görmeliyiz. Bu anlamda bakıldığında dünya solunun ve emperyalist sistemin bu politikasına ulusların kendi kaderini tayin hakkı tezi ileri sürülmüştür. Wilson ve Lenin'in bu konuda iki farklı yorumu bulunmaktadır. Güncel politik taktikler olarak yazılmış metinleri ele aldığımızda Wilson'un savunduğu "ulusların kendi kaderini tayin hakkı"nın arkasındaki gerçek, Amerika'nın Avrupa'daki imparatorlukları dağıtarak küçük ulus devletler olarak kendine bağlama projesi olarak karşımıza çıkmaktaydı.

Osmanlı'nın Sevr ile dağıtılmasındaki amaç Ermenistan, İran, Arap ve Kürdistan gibi bağımlı devletçikleri, özellikle de petrol bölgesinde zayıf devletler oluşturma politikası olarak gündeme gelmiştir. Bu politika ile Arap bölgesindeki tarihsel Arap ulusunu parçalayıp İsrail'i de bu bölgeye taşıyarak Ürdün, Irak, Suudi Arabistan ve emirlikler gibi bir dizi küçük devletler oluşturulmuştur. Bunun yanında İran'ı, İran Türklüğünden arındırarak bir Fars devleti, kuzeyde de İran Türklüğünden ayrı bir Azerbaycan oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Galiyev'in Cengiz Han öncesi Tataristan olarak bir bütün oluşturan Özbekistan, Kazakistan, Tataristan, Başkırdaştan gibi tüm Türk dünyasını birleştiren tek ve bütün İdil-Ural-Türkistan projesinin hayata geçirilmesi için yola çıkmıştır. Ama sonra Stalin bu bölgedeki farklı gruplara "Başkırlar ayrıdır, Tatarlar ayrıdır, Kazaklar ayrıdır." sloganıyla yapay tarihler ve yapay etnojenezler oluşturan bir tarih bilimi geliştirmiştir. Bu tarih bilimi aslında Olivier Roy'un söylediği gibi ulus yaratma, Rusların bu yapay Türk devletlerini egemenlikleri altına almak istemesi nedeniyle yaratılan yapay bir tarihtir.

Aynı şekilde yapay ulus yaratma projesi, 1920'lerde emperyalistler tarafından Ermenistan ve Kürdistan yaratmak için kullanılmıştır. Misak-ı Milli sınırları içerisinde yer alan Musul-Kerkük konusunda yapılacak halkoylamasına, Musul-Kerkük halklarını oluşturan Kurmanc ve Soranların Türk-Osmanlı Devleti ile bütünlüğünü bilen Lord Curzon karşı çıkmış, ulusların kendi kaderini tayin hakkı kavramının Kürtler için uygulanamayacağı söyleyerek bu bölgeyi İngiltere'ye bağımlı Irak'a vererek Türkiye'den ayırmıştır. Kürt milliyetçileri olarak günümüzde emperyalizmin güdümüne giren gruplardan farklı olarak o dönemde Türk kimliği içinde yer alan, farklı bir kimlik gözetmeyen Soran ve Kurmanc unsurlar Türkiye ile bütünleşmeyi savunmuşlardır.

Cumhuriyetin kurulması sonrası hepimizin de bildiği gibi Musul Sorunu sürecinde Şeyh Said İsyanı, Hoybun İsyanı, Koçgiri İsyanı gibi isyanlar emperyalizmin yeni politikaları olarak gündeme gelmiştir. Yavuz Sultan Selim döneminde İdris Bitlisi'nin örgütlediği Diyarbakır Beyine bağlı Yavuz Alayları diyebileceğimiz Farslaşmış Arap kabileleri Ekrad-Şafii olarak ortaya çıkacak ve bu yapı Türkmenlere karşı kullanılacaktır. 19. yüzyılın sonunda ise o bölgede yaşayan Hristiyan, Nasturi ve Ermenilere karşı, Hamidiye Alayları, örgütlenmiş yapı olarak karşımıza çıkacaktır. Bu yapı Cumhuriyeti kuruluş yıllarında da İngilizlerin bu bölgeyi işgal etmesinin karşısında olmasına karşın daha sonra bütünüyle emperyalist İngilizlerin hizmetine girecektir.

Günümüzde ise ABD inisiyatifinde "Bush Alayları" olarak Barzani ve Talabani'nin kabilelerini görmekteyiz. Kürt politikası açısından değişen bir şey yoktur. 16. yüzyılda Yavuz Alayları, 19. yüzyılda Sultan Abdülhamit Alayları, 21. yüzyılda ise Bush Alayları olarak en güçlünün işbirlikçiliğini yapmak bu politikanın temelidir.

Tarihsel olarak bu ara bölgede yer alan Kürt topluluğunun politik yapısını incelediğimiz zaman gördüğümüz olgu, Kürt Beylerinin Akkoyunluların yanında yer almış olduğu ama Akkoyunlular Şah İsmail tarafından yenilince de Şah İsmail tarafına geçmiş olduklarıdır. Bu geçişte Türkmenler de Şah İsmail tarafına geçmiştir.

Fakat Şah İsmail'in tarafına geçiş sürecinde Sünni olan Türkmenler Aleviliğe geçerken, Kürtler Şafii kimliği ile Türkmenlerle sürtüşmeye başlamışlar ve Yavuz'un yanında yer almışlardır. ... Yavuz bu bölgelerden Türkmenleri çıkarmak için var olan dinsel farkı etni farkına dönüştürmüştür. Yavuz Sultan

Selim'in Diyarbakır Beylerbeyine verdiği emirle bu bölgeye yerleştirilen Kürt diye tanımladığımız Ekrad kabilelerinden olan birçok Bey zaman zaman Osmanlı'yla çelişince İran'a yönelmiş, İran'la çelişince de Osmanlı'ya yönelmiştir. Bu şekilde iki iktidar arasında güçlüden yana olan bir siyaset izlemiştir.

Aynı olayı Osmanlı'nın güçlü olduğu zamanlarda, özellikle Sultan Yavuz, Sultan Süleyman ve Sultan Murat zamanında görmekteyiz. Daha sonra ise Osmanlı'nın bütünleşmesiyle Kurmanc ve Soranların Şafii kimliğinin geliştiği bir süreci görmekteyiz. Yani Kürt politikasını belirleyen olgu güçlünün yanında yer almaktadır.

İngilizler Azerbaycan Türklüğünü, İran Türklüğünü bölerek, Bakü ve civarındaki petrol için Ruslarla anlaşmış, kuzey bölgesinde Azeri isminde bir etni yaratma politikasına girmiştir. ... Bu, Türk ekseninde gerek İran petrolleri, gerek Azerbaycan petrolleri, gerekse Irak petrolleri için Wilson İlkelerindeki "ulusların kendi kaderini tayin hakkı" ilkesi, ulusların parçalanıp, üç ayrı küçük devletçik olarak emperyalist sisteme bağlanması olarak işlemiştir.

1960'lı yıllara gelindiğinde sol, devrimci bir bağımsızlık savaşı tezi ile Türkiye'de anti emperyalist, anti feodal bir mücadeleyi savunmuştur. "Milli Demokratik Devrim" ya da "Demokratik Devrim" olarak savunulan tezle "Kürtler de Türkiye'nin Türklerle beraber sömürülen bir halkıdır ve Türkiye halkının bir parçasıdır." olgusu savunulmuştur. İşte bu noktada gerek sol, gerek sağ her hareket içinde yer alan gruplar Türk Solu içinde kimlikleri öne çıkaran bir politika ile yer almış ve sol giderek "Türkiye halkı" yerine "Türkiye halkları" kavramını ve "Türkiye halkları"ndan sonra da "Kürt milliyeti" ve "Kürt milleti" kavramlarını kullanmaya başlamıştır.

Burada gerek Mahir'in gerekse THKO'nun tezlerinde Türk ve Kürt milliyetçiliğinin milliyetçi akımlar olduğu ve bu anlamda Türk milliyetçiliği gibi Kürt milliyetçiliğinin de Türk Solu'nda yer bulamayacağını, Kürtlerin ayrı örgütlenmesinin, Kürtlerin ayrı mücadelesinin Türkiye'nin emperyalist sistemden kopmasının ve bağımsızlığının önünde engel olacağı gerekçesiyle dürüst bir devrimci tavır ile reddedilmiştir.

Hikmet Kıvılcımlı'nın ... Solun içine sızan Kürtçülüğün arkasında CIA'nın olduğunu daha o yıllarda açıkça ortaya koyduğu tespitlerinde gün ışığına çıkacaktır. "Türkiye halkları" lafı altında açık seçik provokasyon yattığını son nefesine kadar haykıran Hikmet Kıvılcımlı'nın aşağıdaki alıntılarının, günümüz Kürt politikasını açıkça vurguladığı görülecektir. "... CIA'nın bütün gücü ve marifeti, hüneri burada: Uykuda gezer kuklalarını göz göre göre çektiği iplerle dilediği oyuna kaldırır da, bu kuklalar kimin elinde bulunduklarını akıllarından geçiremezler. Geçirtmez ki eloğlu. Geçirtmemek için CIA her yıl 30-60 milyar dolar harcayarak bu işleri tezgahlamaktadır. Görünürde iz, toz bırakır mı? Ancak Türkiye'de Kürtçülük meselesini kimlerin hangi "sosyalist"lere niçin işlettikleri ara sıra başka amaçlarla ortaya atılan yazılarda sırtmaktan geri kalmazdı ve kalamıyor. Türkiye'de Kürtlük meselesi, para babaları kumpaslarıyla başlıca iki kast güdülerek 50 yıldan beri işletilmektedir: 1- Türkiye'de hiçbir zaman en pis bujuvaca demokrasiye soluk aldirtmamak. 2- Bunun için daima: a) Komünizm, b) Kürtçülük korkuluklarını her an her yerde çan çalarak dolaştırmak."

Devrimci hareketlerin tasfiyesi sonrası emperyalist sistemin geliştirdiği tezler ışığında Kürt olgusu yani Türkiye'nin Kürdistan'ı sömürdüğü tezi 80'li yıllarda öne çıkmıştır. Daha önceki yıllarda Türkiye'nin emperyalizme yarı bağımlı, feodal bir ülke olduğu söyleyen tezden, Türkiye'nin emperyalist bir ülke olduğu, alt-emperyalist olduğu o halde Kürdistan'ın sömürge olduğu ve Türkiye'nin kopmasının devrimci bir çizgi olacağı tezine gelinmiştir.

Lenin'in "Emperyalist sistemden emperyalist bir devlete dayanarak kopulamayacağı, bir başka ifade ile bir ulusun emperyalizmin çıkarları ile uzlaşarak bağımsız olamayacağı ve işbirlikçi olacağı" tezini gizlemek için, "Türkiye'nin emperyalist bir sistem olduğunu, Kürt hareketinin ise devrimci olduğunu" savunan bir tez ortaya sürülmüştür. Burada birçok hareket tasfiye edildikten sonra PKK öne çıkmıştır.

Bu noktada PKK'nın uluslararası bir destekle halk savaşı tarzında bir örgütlenmeyi savunan çizisi ve Kuzey Irak'a yerleşmesi sol tarafından desteklenmiştir. Marx'ın "Anavatandaki sistemin ancak sömürge ülkedeki devrimle çözülebileceği, İrlanda Devrimi İngiltere'deki Devrimi getirdi" tezini destek

alarak, Kürtlerin ayrılmasının Türkiye’de devrim getireceği teziyle sol hareket PKK’nın kuyruğuna takılmıştır. Bu şekilde, bu sol çizgi, emperyalist sistemin politikasına bağlanmıştır. ... “*Türkiye’den bir karış toprak veremeyiz*” diyen Milli Demokratik Devrim tezinin ardından, Kürdistan’ın bağımsızlığını, Kürt hareketinin bütünleşmesini, 5 parçalı Kürdistan’ın ortaya çıkmasını isteyen tezler solda egemen olmuştur.

Irak’ta BAAS hareketi Sovyetlerin desteği ile Amerika’ya karşı korunduğu için Amerika bu bölgede İran destekli bir Barzani hareketini kullanmaktadır. Türkiye’deki hareket ise esasen sol bir hareket gibi gözüküp sonunda işbirlikçi bir harekete dönüşmüştür. Türkiye’deki PKK hareketi ise aşiretler dışında şehirlerde yaşayan Kürt gençlerinin oluşturduğu bir yapılanmanın kır gerillası biçimine dönüşmesidir.

Geçmişte ‘Barzani’ nin ve Talabani’ nin PKK ile çatışması veya Talabani ile Barzani’ nin birbirleriyle çatışmalarında hareket edip birbirlerinin arasındaki çelişkileri kullanmak için gerek Türkiye’de gerek Kuzey Irak’ta Barzani ve Talabani desteklenmiştir. Bu noktada hareketi belirleyen genel olarak paranın gücüdür. Aşiret bloklarından ortada kalanlar taraf değiştirebilmektedir. Bu çizgiye baktığımız zaman Türkiye belli maddi koşulların yardımıyla bu aşiretler arasındaki farklılıkları kullanarak taraf kazanma politikası gütmüştür. Neticede Sovyetlerin yıkılması sonrası Kuzey Irak’taki Kürtlerin desteği ile Amerika’nın bölgede oluşturacağı proje 90’lı yıllarda ileri sürülmüştür.

O yıllarda Türkiye Barzani hareketini PKK’ya karşı desteklerken, Barzani hareketi kendisini örgütlemeyi, aşiret yapısından yavaş yavaş parti yapısına doğru geçmeyi başarmış, Talabani ile arasındaki çelişkiler de geçici olarak ikinci plana atılma noktasına gelmiştir. Amerika bu bölgede olan Çekiç Güç’ün yardımıyla PKK’nın Kuzey Irak’ta üslenmesine yardım etmiş, Kuzey Irak’a yapılan operasyonlarla birçok PKK grubu teslim alındığı halde bunlar Talabani ve Barzani’ye teslim edilerek Türk Ordusu’nun buradaki başarısı başarısızlığa çevrilmiştir.

Bu gelgitler sürecinden sonra, Türkiye’deki aşiretler dışı, daha modern sayılabilecek, lümpen proletarya temelinde örgütlenen PKK, zamanla Kürt burjuvazisi oluşturma yolunu seçmiş, narkotik kaçakçılarının da yardımıyla bir grup oluşturmuş ve Avrupa’da diasporik olarak dağılmanın verdiği imkanla da bu ticareti elinde tutan bir güç haline gelmiş ve önemli miktarda parayı kontrol etmiştir. Barzani ise bu dönemde Türkiye’nin desteğini arkasına alarak, dine bağlı Nakşibendi mollalarıyla, medreseleriyle olan bağlantısını sürdürerek varlığını sürdürmüştür.

Günümüzde Barzani çizgisini savunan politikacılar, o dönemde Türkiye’deki sağ partiler içinde yer alarak Ankara Hükümeti ile bağlantılarını sürdürüp Kürtlerin çıkarlarını koruma yolunda yararlanmakta ve bu anlamda da PKK’ya karşı bir işbirliği yapıyorlarmış gibi bir takıyye içinde bulunmaktaydılar.

Aynı zamanda Barzani ve Talabani, Türkiye’deki uzanımları olan Soran ve Kumanc aşiret yapılarıyla devamlı olarak süren bağlar sayesinde Türkiye’de inisiyatif geliştirmişlerdir.

Aslında Mezopotamya kıvrımları denilen çizgisel sırtta Kerkük’ten başlayarak Süleymaniye’ye oradan da Keremşah ve Körfez’e giden hat boyunca 2.5 trilyon varillik dünya petrolünün 500 milyar varili yer almaktadır.

Bu anlamda bakıldığı zaman Orta, Kuzey, Güney ayrımında Güney Kürdistan içinde yer alan ve geçmişte Yezidi olduklarından dolayı Kürt kabul etmedikleri Soranları, Lor ve Bahtiyarı gibi İranlı unsurları da Kürt içinde saymalarını nedeni, bu petrol bölgelerinde hak iddia edebilmek için geliştirilen politikanın sonucudur.

“*Artık bu mücadele sona ersin, kardeşlik başlasın ve burada Güneyle Kuzey arasındaki işbirliğini kuralım, ticaretimizi geliştirelim. Biz de Güneyin imkanlarından yararlanalım.*” diyen politikadaki amaç, tarih boyunca bir araya gelemeyen ve bütünleşemeyen Kürt gruplarını birleştirme çabasıdır. Osmanlı’nın oluşturduğu etnileri, ufak gruplardan oluşan topluluğu milliyet ve oradan da ulus yapma görevi bu noktada Türkiye Cumhuriyeti’ne verilmeye çalışılmaktadır.

Cambridge’de Kürdoloji enstitülerinin desteği ile bu tezleri yaratan ve Bush’un danışmanı olarak görev yapan Izady’nin ileri sürdüğü bir diğer tez de şudur: “*Türkiye’deki Kürtlerin yarıya yakını İstanbul.*

Ankara, İzmir gibi büyük kentlerde oturmaktadır. Bağımsız bir Kürdistan'ın kurulması halinde bunların tümünden vaz geçilmesi gerekecektir Ekonomik olarak zayıf olan bağımsız bir Kürdistan ise kimseye çekici gelmeyecektir. Bundan dolayı buralarda yaşamlarını sürdürmeli ve kurulacak Kürdistan'a ekonomik olarak destek vermelidirler.”

Büyük şehirlerde Kürt burjuvazisi oluşturma çabasının nedeni ... Kürdistan'ın ekonomik olarak yaşayabilmesinin başka bir yolu olmadığıdır. Ne kadar Amerikan yardımı olursa da, limanı olmayan ve ekonomisi akış içinde bulunamayan bir ülkenin devlet olabilmesi mümkün değildir. Keza dışarıdan ne kadar destek gelirse gelsin buradaki kabilelerin yapısının bir devlet oluşturmaktan ne kadar uzak olduğu bizzat PKK tarafından vurgulanmaktadır. Apo, Batılılara “*Talabani ve Barzani aşiretlerdir. Bunlardan bırakın devlet olmayı parti bile olamaz. Kürdistan'ın başkenti Amed'dir. O zaman bizim ile işbirliği yapın.*” diyerek mesaj göndermektedir.

Pankürdik tezler Kürtlerin bu beş parçasının zaten birleşeceğini, Mersin, Kuşadası, Bodrum, Ayvalık, İskenderun, Antalya, Ayvalık, İstanbul gibi bölgelerdeki Kürt topluluklarının kültürel haklarını, çifte vatandaşlıklarını ve nihayetinde çift etnili devlet biçiminde yani federasyon biçimini savunmaktadır. Geçmişteki federasyon kavramı Türkiye ile Güneydoğu arasındaki bir federasyon gibi algılanırken bugün, “*Güneydoğu zaten Kürdistan'ın bir bölgesidir. O halde federasyon tüm Türkiye'deki gruplar içindir, iç içe geçmiş Türk-Kürt beraberliği içindir.*” olarak algılanmaktadır.

Türk kimliğinin diğer kimlikler düzeyine indirilerek Rum kimliğinin, Ermeni kimliğini ve Çerkez kimliğinin öne çıkarılması Türkiye'yi çok kültürlü ve Türk olmayan bir bölgeye çevirme planının bir parçasıdır.

“*‘Demokratik Cumhuriyet’ tezi Barzani'nin ayrılma tezinden iyidir.*” diyenlerle “*Barzani'nin işbirliği tezi PKK'nın savaş tezinden iyidir.*” diyenlerin bilmesi gereken, bunların aynı stratejinin farklı taktikleri olduğu, birleşmiş Pankürdik devlete Türkiye'nin büyük şehirlerini “demokratik” olarak entegre etme tezi olduğudur. Pankürdik devletin büyük şehirlerdeki destek olmadan yaşayamayacağını bilincinde oldukları gibi Kürdistan dedikleri tüm yerler birleşse de limanlar ve bu limanlardaki ağ olmadan dünya sisteminde yaşayamayacaklarının ve bu ağ olmadan petroleri kullanma inisiyatiflerinin olmadıklarının da bilincindedir.

Her halükarda, petrolün kullanımı kendi inisiyatiflerindeki olmadığı gibi, “*Güneyde büyük imkanlar var. Türkiye'deki Kürt nüfusu yılda 400 dolar kazanıyor, Güneyde ise 4000 dolar*” söylemleri de propagandadan öteye gitmemektedir.

“Türk-Kürt Federasyonu” Üzerine

Gerçekliğin Arkasındaki Gerçek

Türk-Kürt Federasyonu kavramı, Türkiye'nin üniter yapısı ve Kemalist Devrim ilkeleriyle çelişeceğinden dolayı, Türkiye tarafından reddedilen ve Türkiye'deki Kürtlerin de kabul etmeyeceği bir olgudur. Bu tez, dönüşüm geçirerek, Kuzey Irak'taki Musul-Kerkük petrolerini de içerecek şekilde bir Kürt devletinin Türkiye'ye entegre olması Türkiye'deki Kürt bölgeleri ile bu devletin bütünleştirilerek bir Kürt merkezli devletin oluşturulması ve bunun da Türkiye'yle Türk-Kürt kardeşliği denkleminde bir federasyona gitmesi şeklini almıştır.

Bu tezi ileri süren yeni Amerikancı stratejistler, Kuzey Irak'taki bir iç savaştan sonra Kürtlerin buradan yenilgiyle çıkacağı veya ayakta durabilmesi için Türkiye'yle entegre olması gerektiği görüşünü ileri sürmektedirler. Ve bu anlamda, Türkiye'nin, günümüzde biçimlenen Kuzey Irak'taki devlete karşı tavır almak yerine, geçmişte yaptığı gibi bölgedeki Kürt unsurları desteklemesi ve onların devletleşme sürecine destek olması, formülün ilk adımı olarak görülmektedir. Ve bunun ilk adımı olarak da, Kuzey Irak'ta Türk şirketlerinin petrol aramalarını, Türkiye'den geçen platformlar ile orada petrol sondajları yapılmasını ve son olarak da özel havayollarının buraya uçuş yapmalarını görmekteyiz.

Türk Ordusu Eliyle Kürt Ulusu Yaratmak

Amerika tarafından desteklendiği söylenen bu projenin arkasındaki gerçek ise tamamen farklıdır. Ortadoğu'da Şii Irak ile Şii İran'ın birleşmesi Amerika'nın tüylerini nasıl diken diken ediyorsa, Türkiye ve

Kuzey Irak'taki coğrafyada Türk-Kürt Federasyonu'nun kurulması gerçeği aynı şekilde en az bunun kadar Amerikalıların tüylerini diken diken edecektir.

1920'li yıllarda ... Mustafa Kemal, Misak-ı Milli sınırları içerisindeki Musul ve Kerkük'ü almak isteyince Türkleri petrol bölgelerinden uzaklaştırmak isteyen İngiltere, yapılacak bir halk oylamasını, Kürtlerin Osmanlı'dan dolayı Türkiye'ye olan temayüllerini bildiğinden dolayı, "*Kürtler okuma-yazma bilmiyor, onlar halk oylaması yapamayacak bir topluluk*" diyerek engellemiştir.

Kızılbaş Türkmenlerin Kökünün Kazınması, Yavuz Sultan Selim'in Stratejisidir

Bu bölgeye Kürtlerin yerleştirilmesi ise 1500'lü yıllarda Diyarbakır'a egemen olan Kızılbaş Türkmenlerin çıkarılarak yerine Şafii Müslümanların getirilmesi projesi ile olmuştur. Çünkü Türkmenler Kızılbaş olduklarından Osmanlı tarafından mahkum edilmiş ve 10. yüzyıl ile 16. yüzyıl arasında mutlak Türkleşmiş bölgeden Türkmenler uzaklaştırılarak burada bugün Kürt dediğimiz etni etnos geliştirilmiştir.

Bu Kurmanc-Şafii topluluğunun geliştirilmesine, Yavuz Sultan Selim'in fermanı ile bölgeden Türkmenlerin çıkarılarak, Abbasiler döneminden kalma Kuzey Irak'taki Araplaşmış Farslı grupların yerleştirilmesi biçiminde başlanmıştır. Gerek Kuzey Irak'ta gerekse Türkiye'de, Osmanlı feodalitesine bağlı toprağa yerleştirilmiş, belli bir feodal yapıya ulaşmış bir etnisite oluşturmuştur.

Bunun ürünü olarak da Kurmanc dediğimiz etni Hakkari ve Cezire dolaylarında tımar ve zeamet düzeni ile ortaya çıkmıştır. Görüldüğü gibi bu bölge aslında Türkmenlerin bu bölgeden çıkarılması ile oluşturulmuş bir yapıdır. Günümüzde bunun çok tipik bir örneğini Musul-Kerkük gerçeğinde görmekteyiz. Hiçbir şekilde tartışmasız Türkmen kenti olan bölgeden Türkmenler arındırılmış ve bu bölge Kürt bölgesi haline getirilmiştir. Aynı olay 1500'lü yıllarda Diyarbakır'da, Türkmen kimliğine karşı Zagroslar'dan getirilen Araplaşmış Farsi (Tacik) kökenli kabilelerin Kürt kimliği ile ortaya çıkarılması sonucunda gerçekleştirilmiştir.

İran Türklüğü ile Osmanlı arasındaki çelişmeler nedeniyle İran Türklüğüne karşı Müslüman kimlikle ortaya çıkarılan Kürt Beylikleri Osmanlı tarafından feodal yapıya geçirilmiş, kendi inisiyatifleri ile bir birlik oluşturmaktan uzak ve birbirleriyle çelişen gruplardır. Çünkü tarihsel kolektif bir beraberliği olmayan bu gruplar aslında köken olarak da farklı gruplardı.

Apo: Parti Bile Olamayacak Kabilelerdir

Günümüzde ise Kuzey Iraktaki kabilelerin yani Talabani'nin kabilesi Soranlar ile onun kuzeyinde Kurmanc kabilesi olan Barzani'nin devlet oluşturmalarının mümkün olmadığını bizzat Abdullah Öcalan "*Onlar bırakın devlet olmayı, parti bile olamayacak kabilelerdir.*" diyerek vurgulamaktadır.

Kendi iç dinamikleri ile ayakta duramayan Kuzey Irak'taki Kürt topluluklarının Arap saldırısı karşısında korunması için ya da tarihsel olarak bir birlik oluşturmamış grupları Türkiye ile birleştirme ve Türkiye'deki Kürtlerle birlikte bir bütünlük oluşturmalarının Türkiye eli ile yapılması için Türk-Kürt Federasyonu projesi öne çıkarılmaktadır.

Amaç, Türk Birliğinin Önüne Ermeni-Kürt Seddi Çekmek

1980'li yıllardan başlayarak günümüze kadar gelen süreçte Türk-Kürt Federasyonu adı altında bir Kürt ulusunun yaratılması Türkiye'den istenmektedir. Geçmişte Türklerin petrol bölgelerini almaması için çaba gösterenlerin, bugün bu bölgeleri Türkiye'ye vermek istemeleri gerçek niyetleri olamaz.

Buradaki amaç, Türkiye'nin desteği ile İsrail'in Ortadoğu politikalarını belirleyeceği Pankürdik bir bölge oluşturmaktır. Bu, 1980'lerde belirlenmiş bir çizgidir. Burada bir Kürdistan yaratılamayacağı günden güne belirginleşmeye başlayınca, Türk-Kürt Federasyonu gündeme gelmeye başlamıştır. Buradaki amaç Musul ve Kerkük'ün Türkiye'ye bağlanması değil, Türkiye'nin güneydoğusunun Kuzey Irak'a bağlanmasıdır. Bu proje ile Kuzey Irak'tan Gürcistan-Ermenistan noktasına kadar uzanacak bir çizgi ile Türkiye ve İran Türkleri arasındaki sınırın koparılması amaçlanmaktadır. Keza Gürcistan'a, Ermenistan'a ve Sovyetler Birliği'ne Kürtlerin yerleştirilmesi bu politikanın ürünüdür. Ruslar da Türkistan Türkleri ile İran Türkleri arasına Tacikleri koyarak tarihsel bütünlüğü bölmektedir. Keza Türkiye ile İran Azerbaycan Türklüğü arasındaki birlikteliğin Ermeni-Kürt alanı ile bölünmesi tarihsel bir sürecin planıdır.

Kürt Komprador Burjuvazisi Oluşturma Operasyonu

Komprador burjuvazi, bilindiği gibi limanlarda üslenen ve emperyalist metropolle kara arasındaki bağlantıyı üstlenen işbirlikçi burjuvazinin diğer adıdır. Kuzey Irak'taki Kürt devletini oluşturma çabaları tarihten gelen bu kavramın yardımıyla açıklanabilir ve Kürt komprador burjuvazisinin oluşumunun geç kalmış bir örneğidir.

Kürt Devletinin Liman ve Burjuvazi İhtiyacı

1980'lere kadar sol içinde egemen fikir, Kürt ve Türk halklarının birlikte mücadele etmesiydi. Türkiye için tek bir parti ve birleşik bir devrimci mücadele düşünülmekteydi. Fakat 80'lerde emperyalist merkezlerde üretilen fikirler doğrultusunda Türkiye'nin emperyalist bir devlet olduğu ve Kürt bölgelerini sömürdüğü, Kürtlerin ayrılma hakkını savunmak gerektiği tezinden hareketle ayrılıkçılar devrimci bir hareket olarak değerlendirildi. Oysa ki Kürt ayrılıkçı hareketleri Mustafa Kemal döneminde İngilizlere, İtalyanlara, daha sonra günümüzde de Amerikalılara, Almanlara, Fransızlara dayandılar. Bir emperyaliste dayanılarak yürütülen sözde bağımsızlık savaşı aslında emperyalist devletlerin o bölgedeki işbirlikçiliğini temsil eder ve ulusal devlete karşı saldırı aracıdır. Kürt grupların Kemalist ideolojiye ve devlete karşı saldırılarının bu temelde işbirlikçi bir işlevi vardır.

Kürtlerin Değişen Stratejisi

Mersin, İzmir, Bodrum, İstanbul gibi yerlerde narko-dolardan beslenen grupların yanında yeni grupların da türeyerek bir Kürt burjuvazisi oluşturma çabalarının ilk adımı sokağın ele geçirilmesi taktiğidir.

Kuzey Irak'ta oluşturulan fakat limanı ve burjuvazisi olmayan devletin ancak Türkiye'nin büyük şehirlerinde oluşturulan bir liman ağı aracılığıyla kendisine dayanak olabilecek bir Kürt burjuvazisi yaratmayı planlamaktadır.

Kürt burjuvazisinin talepleri bu yüzden artık Güneydoğu'nun Türkiye'den ayrılması değil, Türkiye'nin büyük şehirlerinde ve limanlarında ekonomik, siyasi haklar ve daha da ileri gidersek Kürt burjuvazisinin buralardaki egemenliğidir. Galbraith'in de belirttiği gibi burjuvazinin oluşturulması ve ekonomik yapılanma tarih boyunca güç ve zor ile beraber gitmektedir. Güneydoğu'daki çatışmalarda gerek PKK'nın gerek devletin yanında olan Kürt güçlerinin bu liman bölgelerini ele geçirmesi ve turistik alanlara doğru yayılması, buralarda köşe başlarını tutması da bu şekilde gerçekleşmektedir.